БҮХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

БУРЯТ-МОНГОЛОЙ ҮНЭН

ВКП(б)-гэй Бурят-Монголой Обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй ба ВКП(б)-гэй Улан-Удын Горномой орган.

№ 44 (4935) | 1946 он, февралиин 26, вторник | Сэн 20 мүнгэн

МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО:

МОДО БЭЛЭДХЭЛ ДЭЭРЭ ЭРИД ХУБИЛАЛТА ХЭХЭ ХЭРЭГТЭЙ

Манай республикын ой модоной ажаүйлэдбэриин бүхы эрэгтэй ба эмэгтэй хүдэлмэришэд, албахагшад болбол дайнай жэлнүүд соо гайхамшагта амжалтануудые туйлажа, нүхэр Сталинай уряалаар фронтдо хэрэглэгдэжэ бүхы эрилтэнүүдые саг соонь дүүргэжэ байгаа. Тиин мүнөө Эхэ оромнай амгалан байдалаа эхилээд, һэргээн бодхоолгын табан жэлэй түрүүшын жэлдэ хүдэлмэрилжэ байхадаа ой модоной бэлэдхэл ба бэлэдхэгдэһэн модые болбосоруулгар газарнуудай үмэнэ угаа ехэ харюусалгата эрилтые табина. Парти ба правительствын, арадай ажахын харюусалгата зорилгонуудай энэ эрилтэнүүдые гүйсэдөөр ба үлүүлэн саг соонь дүүргэхэ ябадал хадаа манай оропой ажаүйлэдбэринүүдэй байгуулалтын, хото горонуудай, хүдөө колхозно тосхонуудай культурна байдалай саашанхи хүгжэлтын зорилгонуудта энэ эрилтэнүүдые гүйсэдөөр ба үлүүлэн саг соонь дүүргэхэ ябадал хадаа манай оропой ажаүйлэдбэринүүдэй байгуулалтын, хото горонуудай, хүдөө колхозно тосхонуудай культурна байдалай саашанхи хүгжэлтын зорилгонуудта гол түлэб хэрэглэгдэхэ материальна база бэлэдхэхэ болоно. Тиимэл нимэ дээрэһээнь, ой модоной ажаүйлэдбэри дээрэхи партийна, комсомольско, профсоюзна организацинууд бэ эдибхитэд залуушуул болбол социалистическэ мүрысөөе улам үргэнөөр дэлгэрүүлэн, модо бэлэдхэлэй ба бэлэдхэгдэһэн модые шэрэлгэ, болбосоруулгада ехэ анхарал табижа, ажалай эмхидхэл бүридхэлые һайжаруулха, ажалай бүтээсые дээшэлүүлхэ ба модо болбосоруулгын шачарые дээдэ хэмжээндэ хүргэхэ харюусалгата уялгатай байнад.

Мүнөө үедэ модо бэлэдхэлэй сезоной эдэбхитэй сагынь үнгэрөөд байна. гэбэшье ...байһан богонихон саг соо модо бэлэдхэлэй ба шэрэлгын хүдэлмэринүүдэй ...ялые хэрбээ зүбөөр табижа шадаа ...тотомо амжалтануудые туйлажа. ...бэлэдхэлэй гүрэнэй түсэбые үлүү дүүргэхэмнай лабтай.

...5 ба 1946 оной модо бэлэдхэлэй ...ые хаража үзэбэл, «Бурмонголлестрестын» болбол 1945 оной дүрбэдэхи ...алай түсэбые модо бэлэдхэлээр ...процент, шэрэлгээр 100 процент, ...6 оной январь һарада модо бэлэдхэлээр 88 процент, шэрэлгээр 103 процент, февралиин 10-ай мэдээгээр, 1946 ...1-дэхи кварталай түсэбые модо бэлэдхэлээр 27 процент, шэрэлгээр 33 процент гүйсэдхэһэн байна. Модо бэлэдхэлэй ба шэрэлгын 1945—1946 оной ...ой түсэбэй ябаса халаа үнгэрэгшэ ...й сезоной темпһээ нилээн һайнаар ...ялгажа байна гэбэшье, һүүлэй ...ь һарада модо отологшодой хүдэлмэриин түрүүшын һаранuудта орходоо эрид ...һан байна.

Аймагууд ба районууд дээрэхи Леспромхозуудай, Мехлеспунктнуудай модо бэлэдхэлэй ба шэрэлгын хүдэлмэринүүдые хаража үзэбэл, зарим леспромхозууд ба мехлеспунктнууд болбол модоной ажаүйлэдбэри дээрэ хүдэлмэрилжэ байгаа ...коллективүүдэйнгээ дунда һунгуули урда тээхи социалистическэ мүрысөөе үргэнөөр дэлгэрүүлһэнэйгээ. ажалай ...ал ба бүридхэлые эрхимээр табижа ашала шалгаржа һайн амжалтануудые туйлаһан байнад.

Республикын ой модоной ажаүйлэдбэриин коллективүүдэй дунда Хандагатайн мехлеспунктын коллектив (директорынь ...р Шатилов) эрхим амжалтануудые ...гэбэл, 1945 оной 4-дэхи кварталай модо бэлэдхэлэй ба шэрэлгын түсэбые үлүүлэн дүүргэһэн, январь һарада модо отололгоор 112 процент, модо шэрэлгээр 148 процент гүйсэдхэһэн байна гэхэ гү, 1945 оной январь һарын түсэбтэй энэ жэлэй январь һарын модо бэлэдхэлэй ба шэрэлгын түсэбые жэшэбэл, 6 мянган кубометр модо үлүү бэлэдхэһэн ба 8800 кубометр модо үлүү шэрэһэн байха юм. Мүнөө февраль һара соо Хандагатайн мехлеспунктын модошод январь һарынгаа темпые үшөө шангадхажа модо бэлэдхэлэйнгээ түсэбые үлүүлэн дүүргэхын түлөө тэмсэжэ байнад.

Мүн тэрэшэлэн, модо бэлэдхэлэй сезоной түрүүшын үеэр хожомдожо ябаһан Шулуутайн леспромхозойхид болбол январь ба февраль һарада ажал хүдэлмэри дээрэ эгсэ эрьесэ гаргажа, модо бэлэдхэлэй түсэбые 98 процент, шэрэлгын түсэбые 119 процент дүүргэжэ, түрүүшүүлэй зэргэдэ гараһан байнад. Иимэ эрхим амжалтануудые туйлаһан мехлеспунктнууд ба леспромхозууд республика дотор үсөөн бэшэ.

Тиибэ ябашье, нимэ түрүү коллективүүдтэй тон лэ адлихан эрхэ байдалтай байһан леспромхозууд ба мехлеспунктнууд болбол модо бэлэдхэлэй ба модо шэрэлгын талаар тон ехээр хожомдожо ябанад. Жэшээлхэдэ, Курбын леспромхоз (директорынь Малыгин) модо бэлэдхэлэй ба шэрэлгын түсэбые январьда 65 процент, февралиин түрүүшын 10 үдэр соо 20 тухай процент гүйсэдхэһэн байха юм. Юундэ зарим леспромхозууд ба мехлеспунктнууд иитэрээ гээгдэжэ ябанаб гэхэдэ, социалистическэ мүрысөөе ажалай заршам, эмхидхэл бүридхэлые дээдэ жэшээтэ табижа шадаагүй байһанһаа болоно.

Модо бэлэдхэлэй ба шэрэлгын хүдэлмэринүүдтэ бүхы аймагуудай ба районуудай колхозууд тон харюусалгата хүдэлмэринүүдые бүтөөхэ уялгатай. «Бурмонголлестрестын» системын предприятинууд модо бэлэдхэлэйнгээ ба шэрэлгын сезоной түсэбые февралиин 1-дэ 112 процент дүүргээд байхадань, колхозууд болбол оройдоол 31 процент гүйсэдхэһэн байха юм. Ушар юун дээрэһээ болооб гэхэдэ, зарим аймагуудай колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд болбол энэ харюусалгата хүдэлмэридэ модо отологшод ба шэрэгшэдые, морн унаае хэһа саг соонь модо бэлэдхэлэй участок дээрэ гаргадаггүй байна.

Баргажанай, Мухар-Шэбэрэй, Заиграйн аймагуудай колхозууд болбол энэ харюусалгата хүдэлмэрине эрхимээр ябуулжа шалаһанайгаа ашала олонхи колхозуудынь таарамжатай зохид үедэ модоной бэлэдхэлэй ба шэрэлгын түсэбүүдые дүүргэхэ дүтэлжэ байна. Гэбэшье Зэдын Тарбагатайн, Түнхэнэй аймагуудай колхозууд модо бэлэдхэлэй ба шэрэлгын хүдэлмэрине хэтэрхэй муугаар ябуулжа, түсэбөө оройдоол 10 гаран процент гүйсэдхэжэ, хамагай хойно шэрэгдэн ябана.

Саашадаа модо шэрэлгэ нэгэ талаараа ехэ бэрхэ болохонь. Ушарынь, удаан үнжэгайрбал, мүн энэ жэлдэ саһан багэ тула шаргаар модо шэрэхэ аргагүй болохо байна. Нүгөө талаар хүйтэн модо отололго отологшодто ехэ хүнгэн байдаг. Тиимэ туладань үлөөд байһан богонихон саг соо республикын бүхы колхозууд болбол һаеын үдэрнүүдтэ модо бэлэдхэлэй хүдэлмэри дээрэ эрид хубилалта гаргажа, илгармэ дэбжэлтэнүүдые туйлаха аргатай ба уялгатайшье гээшэ.

Энэ харюусалгата хүдэлмэридэ ВКП(б)-гэй айкомууд, аймагай гүйсэдкомууд, нютагуудтахи партийна, советскэ ба комсомольско организацинууд тон шухала анхаралаа табижа, модо бэлэдхэлэй гээгдэлые дары усадхаха ёһотой.

И. В. Сталин Маршал Чойбалсантай уулзаба

Февралиин 22-то СССР-эй Арадай Комиссарнарай Соведэй Түрүүлэгшэ Генералиссимус И. В. Сталин Монгол Арадай Республикын Премьер-Министр Маршал Чойбалсантай уулзаба.

Уулзалга дээрэ СССР-эй Гадаада Хэрэгүүдэй Арадай Комиссар В. М. Молотов ба МНР-тэ һуугаа Советскэ Союзай Элшэн түлөөлэгшэ И. А. Иванов байлсаба. (ТАСС).

Улаан Армиин 28-дахи жэлэй ойн баяраар дашарамдуулан Улаан Армиин генеральна штабай начальник армиин генерал А. И. Антонов уулзалга хэбэ

Февралиин 23-ай үдэр Улаан Армиин Генеральна штабай Начальник армиин генерал А. И. Антонов Улаан Армиин 28 жэлэй ойн баяраар дашарамдуулан уулзалга хэбэ. Уулзалга дээрэ Монгол Арадай Республикын Премьер-Министр Маршал Чойбалсан, Монгол Арадай Республикын премьер-министрын Орлогшо генерал-лейтенант Ю. Цеденбал, СССР-эй Гадаадын Хэрэгүүдэй Арадай Комиссарай орлогшод А. Я. Вышинский, В. Г. Деканозов, С. А. Лозовский, МНР-тэ һуугаа Советскэ Союзай Элшэн түлөөлэгшэ И. А. Иванов, авиациин главна Маршал А. А. Новиков, артиллериин Маршал Н. Д. Яковлев, артиллериин Маршал М. Н. Чистяков, инженерна сэрэгүүдэй Маршал М. П. Воробьев, армиин генерал А. В. Хрулев, адмирал Л. М. Галлер, генерал-полковник И. В. Шикин, генерал-полковник С. М. Штеменко, генерал-полковник Ф. Ф. Кузнецов, генерал-полковник Ф. И. Голиков, гадаадын сэрэгэй ба далайн атташе, СССР-эй НКО, СССР-эй НКВМФ ба НКИД-эй харюусалгата хүдэлмэрилэгшэд хабаадалсаба. (ТАСС).

Иранай премьер-министр г-н Кавам-Эс-Салтане гэгшын хүндэлэлдэ СССР-эй Арадай Комиссарнарай Соведэй түрүүлэгшын орлогшо ба Гадаада Хэрэгүүдэй Арадай Комиссар В. М. Молотов уулзалга хэбэ

Февралиин 22-то Москвада байгаа Иранай премьер-министр г-н Кавам-Эс-Салтане гэгшын хүндэлэлдэ СССР-эй Арадай Комиссарнарай Соведэй түрүүлэгшын орлогшо ба Гадаадын Хэрэгүүдэй Арадай Комиссар В. М. Молотов уулзалга хэбэ.

Уулзалга дээрэ г-н Кавам-Эс-Салтане, г. г. Д. Амери, Г. Саях, Р. З. Шафаг, Х. Дорри, Х. Пирназар, С. Асади, А. Г. Никпур, Москвадахи Иранска посольствын членүүд советник г-н А. Этесами түрүүтэй, Москвада байһан посольство ба миссинүүдэй толгойлогшонор байлсабад.

Уулзалга дээрэ тэрэшэлэн Монгол Арадай Республикын премьер-министр маршал Чойбалсан, Монгол Арадай Республикын премьер-министрын орлогшод Цеденбал ба Лубсан. Монголой гүрэнэй университедэй ректор проф. Ширендыб. Монгол Арадай Республикын худалдаа-наймаанай министр Лубсан-Жамьян, Болгарска худалдаа-наймаанай делегациин членүүд байлсабад.

Советскэ талаһаа уулзалга дээрэ СССР-эй Арадай Комиссарнар А. Г. Зверев. Г. А. Митерев, И. В. Ковалев. К. Я. Сергейчук, СССР-эй Гадаадын Хэрэгүүдэй Арадай Комиссарай орлогшод А. Я. Вышинский, В. Г. Деканозов, С. А. Лозовский, И. М. Майский, Гадаадын Худалдаа-наймаанай Арадай Комиссарай орлогшод М. Р. Кузьмин, В. П. Мигунов, Монгол Арадай Республикада һуугаа СССР-эй элшэн түлөөлэгшэ И. А. Иванов, ВЦСПС-эй түрүүлэгшэ В. В. Кузнецов, СССР-эй Гадаадын Хэрэгүүдэй Арадай Комиссариадай, Гадаадын Худалдаа-наймаанай Арадай Комиссариадай СССР-эй Обороной Арадай Комиссариадай, Уһан-Сэрэгэй Флодой Арадай Комиссариадай харюусалгата хүдэлмэрилэгшэд, советскэ олоннитын, советскэ болон гадаадын хэблэлэй түлөөлэгшэд байлсабад.

Илалта тээшэ зоригжуулһан үгэ

1946 оной февралиин 9-эй үдэшэлэн Москва городой Сталинска һунгуулиин округой һунгагшадай һунгуулиин урда тээхи суглаан дээрэ нүхэр И. В. Сталинай табиһан түүхэтэ программые нэрэтэй түрэтэйгөөр бэелүүлхэ нэгэн хүсэлэнтэйгөөр патриотическа хүдэлөөн Иволгын аймагай ажалшадай дунда үргэнөөр дэлгэрэнхэй.

Түс аймагай колхозуудаар, МТС болон эмхи зургаануудаар олон тоотой ажалшадай угаа ехэ үндэр дэбжэлтэтэйгээр митингнүүд ба суглаанууд боложо, тэрээн дээрэ арадуудай агууехэ вождь Иосиф Виссарионович Сталинай энэ түүхэтэ илалтануудай дүн тухай ба үшөө ехэ илалтануудые туйлаха тушаа программа зааһан документые энэ митингнүүд болон суглаанууд дээрэ эдибхитэйгээр хабаадалсаһан эрэгтэй эмэгтэй хүдэлмэришэд, колхозно таряашад болон советскэ интеллигенци гүнзэгы баяртайгаар үнэн зүрхэнһөө һайшаабад.

Сталинай нэрэмжэтэ колхозой бүхы эрэгтэй эмэгтэй колхозникуудай хамтын суглаан эдибхитэйгээр боложо, энэ суглаан дээрэ колхозник нүхэр Мункуев иигэжэ мэдүүлбэ.

—Агууехэ вождь, Советскэ Союзай Генералиссимус нүхэр Иосиф Виссарионович Сталин болбол Шэнэ табанжэлэй түсэбэй гол зорилго уд хадаа ... онеймнай гэмтэжэ хохидоһон районуудые һэргээн болхоохо, ажаүйлэдбэри ба хүдөө ажалые сэрэгэй урда тэ х хэмжээндэ хүргэхэ. Тиигээд тэрэ хэмжээе нилээд ехэ гү, али бага хэмжээгээр үлүүлэн гараха гэһэн ябадал болоно,—гэжэ хэлэһэн түүхэтэ программые бидэнэр барандаа һайшаагаад, манай колхозой ажал дээрэ нүхэр Сталинай табиһан программые хайшан гээд бэелүүлхын түлөө бодожо үзэхэ уялгатайбди.

Удаань колхозникууд нүхэд Балмацыренова, Цыренжапова ба бусад халуун үгэнүүдые хэлэжэ, нүхэр И. В. Сталинай түүхэтэ программые нэрэтэй түрэтэйгөөр бэелүүлхын түлөө хабарай тарилгада эрхим һайнаар бэлэдхэл хэхэ, малай харууһалгые һайжаруулха, плангаа шэнэ түлүүдые һайнаар нэгэшье толгой гээлтэ хорологдо оруулангүйгөөр абахабди гэһэн шэнэ уялгануудые абаба.

Энэ суглаан дээрэ хабаадалсагшад нүхэр И. В. Сталинай үгэдэ харюу болгон мүнөө жэлдэ 80 гектар тарилгын талмайе үһалха, мүн 300 гектар сабшалангай газарые хоёр дахин үһалха, хабарай тарилгын бэлэдхэлые мартын 1-дэ сүм дүүргэхэ гэһэн уялгануудые бэе дээрээ даажа абаба.

Тэрэшэлэн аймпотребсоюзай коллективэйхидэй суглаан, тэндэ хабаадалсагшадай политическэ үндэр дэбжэлтэтэйгээр үнгэрбэ. Энэ хабаадалсагшад нүхэр И. В. Сталинай табиһан программатай гүнзэгыгөөр танилсаад, һайшааха зуураа энэ программада харюу болгон эд бараанай эрьесын 1-дэхи кварталай түсэб 125 процент, жэлэй түсэб—120 процент дүүргэхэ гэһэн шэнэ уялга абаба.

Хамтын суглаан дээрэ баталан абаһан шиидхэбэри соо иигэжэ хэлэгдэнэ:

—Үргэн хэрэглэлэй эд зүйлнүүдые үйлэдбэрилэн гаргаха хэрэгые үргэдхэхэ. бүхы эд товарнуудай үнэ сэнгые доошонь оруулха, ниитын элеэ хоолые һайжаруулха гэхэ мэтын уялгануудые абажа, нүхэр Сталинай табиһан зорилгодо харюусаха гэбэ. Тиимэ тула, бидэнэр энэ шухала зорилгые нэрэтэй түрэтэйгөөр бэелүүлхын түлөө бүхы хүсэ шадалаа элсүүлхэбди гэһэн уялгануудые абаба.

Мүн Саянтын МТС-эй коллектив И. В. Сталинай түүхэтэ үгэтэй танилсаба. Суглаанда эдибхитэйгээр хабаадалсаһан трактористнууд, комбайнернууд болон заһабаришад энэ документые халуунаар һайхашааха зуураа, хабарай тарилгын ябасые шиидхэхэ трактор болон хүдөө ажалай машинануудые мартын нэгэн болтор эрхим һайн шанартайгаар заһабарилжа сүм дүүргэхэбди гэһэн шэнэ уялгануудые абаад, энэ документые өөрынгөө ажал хүдэлмэри дээрээ гарай хүтэлбэри болгон хүдэлмэрилнэ. Мүнөө тус коллективэй членүүд нүхэр И. В. Сталинай түүхэтэ үгэтэй үшөө гүнзэгыгөөр танилсахын тулада кружок эмхидхэбэ.

Б. ДАНСАРУНОВ.

Вождиин үгэ шудалнад

Хориин леспромхозой хүдэлмэришэдэй митинг дээрэ 82 наһатай хүдэлмэришэн Б. Дархановай иигэжэ хэлэһэн байгаа.

«Дайн сэрэгэй эхилхэһээ түрүүн ба дайнайшье үе соо манай Коммунистическэ партиин хэһэн хүдэлмэри тухай агууехэ И. В. Сталинай хэлэһэн халуун үгэнүүдые дуулажа тон ехээр баясабаб. Нүхэр И. В. Сталин болбол советскэ оронэй арадай ажахые улам саашань хүгжүүлхэ, ажалшадай байдалые улам һайжаруулхын түлөө, тэдэнэрэй баян шанга шадалтай ба культурнаар ажаһуухын түлөө анхарал хандуулха тушаа заабари үгэһэн байна. Агууехэ вождь И. В. Сталинай сэсэмэргэн үгэнүүд үбгэн миниин зүрхые посоожо, сэдьхэлымни дуулаасуулжа, ажалтаа улам бүри үнэн сэхэ, оролдосотой ба ханалгатай байхые зоригжуулна».—гэжэ хэлэбэ.

—һаяхан үнгэрһэн һунгалтада коммунистнууд ба партийнабэшэ хүнүүдэй кандидадуудые депутадууд болгожо һунгахадаа, манай Эхэ ороной улам ехэ хүсэ шадалтай, арад зоной үни удаан жаргажа, энхэ амгалан ба хүхюун сэнгэлигээр ажаһуухын түлөө голосуулаа үгэбэбди,—гэжэ үргэлжэлүүлбэ.

Зүгөөр, нимэ байдал туйлаха ябадал бүхы советскэ хүнүүдэй мүн саашадаашье улам эршэмтэйгээр ажаллаһанһаа болохо байна. Би үбгэн наһатай болобошье һаа, үшөө шадалтай энэ һайн һайхан зоригые болото хэрэг дээрэ бэелүүлхын түлөө бүхы хүсэ шадалаараа тэмсэхэб гэбэ.

Мүнөө тус коллективэй членүүд энэ үгые гүнзэгыгөөр шудалжа байха юм.

Б. ЦЫДЕНОВ.

СТАЛИНАЙ ҮГЭДЭ ХАРЮУ

Улан-Удын мяхачай комбинадай колбаса үйлэдбэрилдэг цех февралиин түрүүшын хэёр декадын турша дотор эмхитэй һайнаар хүдэлмэрилбэ.

Тэрэ цехын эдибхитэй хүдэлмэришэд нүхэр Сталинай үгэдэ харюу болгон 20 хоног ой турша дотор һарынгаа даалгабари 82 процент дүүргэбэ.

Бригаданууд хоорондын мүрысөөндэ нүхэр Беломесевой бригада саг үргэлжэ түрүүлнэ. Энэ бригада халаанайнгаа даалгабари 145 процент дүүргэжэ, гүрэнөө һайн шанартай продукци үгэнэ.

Өөһэд хоорондын мүрысөөндэ комсомолка нүхэр Тимошенко түрүүлжэ, даалгабараа 180 процент дүүргэнэ.

Бүхэсоюзна Коммунистическэ (большевигүүдэй) Партиин Центральна Комитет ба ССР Союзай Арадай Комиссарнарай Соведһээ

Бүхэсоюзна Коммунистическэ (большевигүүдэй) Партиин Центральна Комитет ба ССР Союзай Арадай Комиссарнарай Совет болбол, большевистскэ партиин ба Советскэ гүрэнэй мэдээжэ ажал ябуулагша, ажалшан арадай хэрэгэй түлөө ами наһаа хайрлангүй тэмсэгшэ. ВКП(б)-гэй ЦК-гэй член, СССР-эй Верховно Соведэй депутат, РСФСР-эй Гэгээрэлэй Арадай Комиссар, педагогическа наукануудай академиин президент, академик Владимир Петрович Потемкин гэгшэ удаан саг соо хүндөөр үбшэлһэнэйнгээ һүүлээр, февралиин 23-да 14 час 05 минутада Москвада наһа бараһанайнь тухайда гүнзэгы гашуудалтайгаар мэдээсэнэ.

Манай арадуудай энхэ амгалан байдалай түлөө өөрынгөө бүхы ажабайдалые үгэһэн нүхэр Потемкиной наһа бараланһ хадаа партида ба Советскэ Союзай ажалшан арадта угаа ехэ гээлтэ болоно.

Бүхэсоюзна Коммунистическэ (большевигүүдэй) Партиин Центральна Комитет

ССР Союзай Арадай Комиссарнарай Совет

Владимир Петрович Потемкин

Владимир Петрович Потемкин 1878 ондо Тверидэ (мүнөө Калининда) врачын бүлэ соо түрэһэн юм. Тэрэ болбол Тверскэ гимнази ба Петербургын университет дүүргэһэн ба тэрэнэйгээ һүүлээр, 1919 он болтор 20 жэлэй турша соо педагогическа хүдэлмэри хэһэн байна.

1918 онһоо эхилэн нүхэр Потемкин РСФСР-эй Гэгээрэлэй Арадай Комиссариадта хүдэлмэрилөө. Мүн тэрэ жэлдэ нүхэр Потемкин арадай гэгээрэлэй талаар Бүхэроссийска нэгэдэхи съездые ударилан эмхидхэһэн ба тэрээндэ түрүүлэгшэ байһан юм.

Гражданска дайнай үедэ нүхэр Потемкин болбол 6-дахи армиин реввоенсоведэй член, баруун ба урда фронтнуудай политотделнүүдэй начальник байһан юм. Тэрэ үедэ бүри залуу байгаа Улаан Армиин дайшалхы шадабарине бэхижүүлхын талаар, боецууд ба командирнуудай политическэ хүмүүжүүлэлтын талаар нүхэр Потемкин тон ехэ хүдэлмэрине хэлэгэрүүлнэ.

1921 ондо нүхэр Потемкин арадай гэгээрэлэй хүдэлмэридэ дахин эльгээгдэжэ, арадай гэгээрэлэй Одесскэ губерниска таһагые даагшаар томилогдоһон юм.

1922 ондо Владимир Петрович Потемкин дипломатическа хүдэлмэридэ эльгээгдээ. Нүхэр Потемкин болбол 20 шахуу жэлэй турша соо дипломатическа хүдэлмэридэ байжа, репарационно комиссиин түрүүлэгшын, Турцидэ генеральна консулай, посольствын советнигай. Грецидэ, Францида, Италида элшэн сайдай тушаалда Советскэ Союзые түлөөлнэ. 1937 ондо нүхэр Потемкин ССР Союзай Гадаада Хэрэгүүдэй Арадай Комиссарай нэгэдэхи орлогшоор томилогдоһон байна. Нүхэр Потемкин болбол СССР-эй делегат болон уласхоорондын хэдэ хэдэн конференцинүүдтэ хабаадаһан юм.

1940 ондо Владимир Петрович Потемкин болбол РСФСР-эй Гэгээрэлэй Арадай Комиссараар томилогдобо. Тэрээнэй хабаадалгатайгаар научно-шэнжэлэлгын педагогическа ухаанай центр болохо педагогическа наукануудай академи эмхидхэгдэһэн юм.

Гэгээрэлэй Арадай Комиссарай, педагогическа наукануудай академиин президент, ВКП(б)-гэй ЦК-гэй член, ССР Союзай Верховно Соведэй депутадай гүрэнэй тон ехэ хүдэлмэринүүдые ябуулхатайгаа хамта, Владимир Петрович Потемкин болбол түйлай үргэн ба элдэб янзын ажал-ябуулганuудые хододо хэжэ байдаг юм гэбэл: СССР-эй наукануудай академиин бодото член байжа тон ехэ научно-теоретическэ хүдэлмэрине ябуулдаг, «Дипломатиин түүхэ» гэжэ научна капитальна номой нэгэдэхи, хоёрдохи ба гурбадахи томуудые бэшэлсэһэн ба тэрээнэй редактор байһан юм.

Эхэ оронойгоо урда гайхамшагта габьяа үзүүлһэнэйгээ түлөө, Владимир Петрович Потемкин болбол Ленинэй орденоор Улаан тугай орденоор, Ажалай Улаан тугай орденоор шагнагдаһан ба Сталинска шагналай лауреадай нэгэзэргэдэ хүртэһэн байна.

(ТАСС)

Волховско алюминиевэ завод һэргээн бодхоогдожо байна

ВОЛХОВ, февралиин 22. (ТАСС). Волховско алюминиевэ заводто ехэхэн хүдэлмэри хэгдэжэ байна. Немецүүдэй һандаргаһан предприяти һэргээгдэжэ байна. 1946 оной түрүүшын хахадта алюмини үгэхэбди гэжэ баригинад уялгаа үгөө.

Энэ томохон предприятиие һэргээн бодхоолгодо 25 залуушуулай бригада хүдэлмэрилнэ. Нүхэр Сталинай түүхэтэ үгэдэ залуу хүдэлмэришэд үйлэдбэриин бүтээсын шэнэ амжалтануудаар харюусаба. Слесарь нүхэр Ивановай комсомольско бригада халаанайнгаа даалгабарине үдэр бүри 2 дахин дүүргэнэ. Слесарь Ильичев халаандаа 6 нормо дүүргэнэ. Токарь нүхэр Ягуньков табанзуутай боложо шадаа.

Агууехэ Сталинай алтан үгэнүүдые шудалая!

Заиграйнхид түүхэтэ документ шудална

Москва городой Сталинска һунгуулиин округой һунгагшадай һунгуулиин урда тээхи суглаан дээрэ нүхэр И. В. Сталинай хэлэһэн алтан үгые Заиграйн аймагай «Арбижал» колхозой эрэгтэй эмэгтэй колхознигууд ехэ халуунаар һайшаан угтаба.

Энэ түүхэтэ документые тэндэхи һургуулиин багша нүхэр Дашипылова тон ойлгостойгоор уншажа үгэпэ.

Удаань эндэ сугларагшад нүхэр И. В. Сталинай үгые һайшааһан халуун үгэнүүдые хэлэжэ эхилбэ.

Тус колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Самаганов ингэжэ мэдүүлбэ гэбэл:

—Агууехэ И. В. Сталинай хэлэһэн түүхэтэ документ болбол манай советскэ гүрэндэ социализм байгуулхын түлөө тэмсэлэй ба илалтын дүн мүн. Бидэ колхознигууд хадаа большевистскэ партиин һанаашаҗһан энэ агууехэ программые үнэн зүрхэнһөө һайшаанабди. Тиимэһээ энэ түүхэтэ программые сталинска дүрбэдэхи табанжэлэй түрүүшын үдэрһөө эхилжэ, имагта стахановска методээр хүдэлмэри хэжэ бэелүүлхэ арюун нангин уялгатай болонобди,—гэбэ.

Энэ колхозой членүүд хадаа нүхэр И. В. Сталинай үгэдэ харюу болгон социалистическэ мүрысөөндэ оролсожо, ажалай шэнэ-шэнэ амжалтануудые түйлажа байнад. Мүнөө энэ колхозойхид хабарай тарилгада бэлэдхэлые эршэмтэйгээр үнгэргэхын түлөө машина зэмсэгүүдээ, хомут тоногуудаа заһабарилжа дүүргэбэ. Мүн хабарай тарилгада ябаха мори унаагаа амаруулжа байна. Тэрэшэлэн үрһэ хүрэнгөө кондицидань хүртэр сэбэрлэбэд. Хартаабхын үрһэн 100 процент сэбэрлэгдэжэ хаагдаба. Саашадаа тус колхозой членүүд хабарай тарилгын бэлэдхэлые эршэмтэйгээр үнгэргэхын түлөө, Бүхэсоюзна социалистическэ мүрысөөндэ үргэн далайсатайгаар оролсохо байһаниинь лабтай.

Удаань колхозой дэргэдэхи партийна эхин организациин секретарь нүхэр Кулаков болбол Сталинай түүхэтэ үгые үнэн зүрхэнһөө һайшааха зуураа энэ программые колхозой членүүдтэ, фермэнүүдэй малшанда гүнзэгыгөөр ойлгуулха, энэ алтан үгэдэ харюу болгон культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэри эршэмтэйгээр ябуулха зорилготойгоор ойрын саг соо колхозой клуб шэнээр заһабарилха, радио болон телефон оруулха тухай зорилгонуудые табихадань, энэ дурадхалынь бүгэдөөрөө һайшаабад.

Энэ суглаан дээрэ газартаряалангай бригадир нүхэр Г. Цыдыпов гэгшэ гектар бүриин 20 центнер ургаса абаха гэһэн уялга абаба. Звеновод нүхэр Раднаев рекордно участогһаан нэгэ гектарһаа 700 центнер хартаабха, мүн овощевод нүхэр Мункуева гектар бүриин 600 центнер овощь, луговод нүхэр Ж. Раднаев 40 гектарһаа 50 центнер үбһэ абахабди гэһэн социалистическэ уялгануудые бэе дээрээ даажа абаһан байгаа.

П. ХАДАЛОВ.

Сэлэнгын партийна активай суглаанһаа

НОВОСЕЛЕНГИНСК, февралиин 23. **(Телефоноор абтаба).** Һаяхан эндэ аймагай партийна активай суглаан болобо. Тус суглаанда аймагай партийна, комсомольско ба советскэ болон профсоюзна организацинуудай хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэдһөө гадна, партийна эхин организацинуудай секретарьнууд, ажалшадай депутадуудай сельскэ ба сомоной Советүүдэй түрүүлэгшэнэр, мүн хүдөө-ажалай артельнүүдэй правлениин түрүүлэгшэнэр байлсаба.

ВКП(б)-гэй айкомой пропаганда ба агитациин таһагые даагша, партиин айкомой бюрогой член нүхэр Б. Гылыков болбол «Нүхэр И. В. Сталинай үгэ ба партийна организацинуудай зорилгонууд» гэһэн элидхэл хэбэ. Элидхэлшэ нүхэр Б. Гылыков болбол өөрынгөө элидхэл соо нүхэр Сталинай түүхэтэ үгын удхашанарые үргэнөөр хэлэхэ зуураа, энэ программата үгэ соо заагдаһан харюусалгатай ба хүндэтэй зорилгонуудые бэелүүлхэ талаар практическа асуудалнууд тушаа үргэнөөр тогтон хэлэбэ.

Манай Эхэ ороной сэрэгэй ба экономическа хүсэ шадалые улам саашань һалбаруулан мандуулха тушаа үгтэһэн дэлгэрэнгы программата үгын харюуда аймагай колхозуудаар, МТС-үүдээр, ажаүйлэдбэриин предприятинуудаар социалистическэ мүрысөөнэй долгин үдэр ерэхэ тудам үргэдэжэ, ажалай үндэр бүтээсэнүүдые түйладаг стахановецууд олошорно. Энээнэй ашаар аймагай колхозууд малай үбэлжэлгые нёдондо жэлтэй сасуулбал нилээдгүй эмхитэй гуримтайгаар хэхэһээ гадна, ерэхэ хабарай тарилгада бэлэдхэхэ хүдэлмэриие, үрһэ хүрэнгэ хаал аһал бэшэрынь хамгаалтатайгаар дүүргэжэ байна.

Жэшээлхэдэ, саһа тогтоохо түсэб 127 процент, үнэһэ ба шубуунай аргал суглуулха түсэб 100 процент дүүргэгдэ. Тэрэшэлэн поли дээрэ наг шэбхэ зөөбэрилхэ хүдэлмэри урда урдынхиһаан эршэмтэйгээр хэгдэнэ. Хэнэйшье мэдэһээр Сэлэнгын аймаг болбол малажалтай аймаг болохо түлөө гөө хадалан сабшалангай ургасые дээшэлүүлхэ тушаа ехэхэн анхарал оролдолгоёо эндэхи колхозууд гаргана. Мүнөө аймагай колхозуудаар 15 герасимовска звено бии болгогдоод, тэндэ 450 гаран хүн хүдэлмэрилжэ, сабшалан дээрэ мүлһэ тогтоохо, наг шэбхэ зөөбэрилхэ гэхэ мэтын шухала хүдэлмэриие эршэмтэйгээр ябуулнад.

Герасимовска звенонуудай составта энэ талаар баян дүй дүршэлтэй, имагта түрүү хүнүүдые эльгээһэн байна. Тиин, элэнэр хадаа сабшалан хадалан дээрээ тошоной үһа хаажа мүлһэ тогтоохо, ерэхэ хабарта хадалан сабшалангаа баранииинь хашаалха зорилготойгоор һургаагай ба гадаһанай модо отолжо, тэрэнээ зөөбэрилжэ байха юм.

Партийна активай суглаанда хабаадалсагшад өөһэдынгөө хүдэлмэриин зарим нэгэн дүнгые гаргаха зуураа, сталинска дүрбэдэхи табанжэлэй түсэб соо хэхэ хүдэлмэрээ гол түлэб хараалан хэлсэбэ. Тиихэ зуураа, шүүмжэлэлгэнүүдые үргэнөөр эмхилжэ, өөһэдынгөө хүдэлмэриин дутуу дунда зүйлнүүдые элирүүлһэн байгаа.

Арадуудай агууехэ вождь нүхэр И. В. Сталинай энэ түүхэтэ үгые болон Эсэгэ ороноо хамгаалгын агууехэ дайнай жэлнүүд соохи зохёолнуудые имагта кружогоор дамжуулан шудалха, политическэ ба теоретическэ дүүрэн бэлэдхэлтэй коммунистнууд ба комсомолецууд болон хүдөөгэй интеллигентнүүдээр дамжуулан колхознигуудта үргэнөөр ойлгуулха гэхэ мэтын шухала-шухала хэмжээ-ябуулгануудые хараалһан дэлгэрэнгы шиидхэбэри партийна активай суглаанда хабаадалсагшад батала̄н абаба.

Тус суглаан дээрэ үгэ хэлэһэн Сталинай нэрэмжэтэ колхозой партийна бюрогой секретарь нүхэр Ж. Цыдыпов, Сэлэнгын МТС-эй партийна эхин организациин секретарь нүхэр Ангаров, ВЛКСМ-эй айкомой секретарь нүхэр Гумпылов, Сэлэндүмын сомоной Сталинай нэрэмжэтэ колхозой партийна эхин организациин секретарь нүхэр Доржиев, ажалшадай депутадуудай аймагай Советэй гүйсэдхэхэ комитедэй түрүүлэгшэ нүхэр П. Халтанов, ВКП(б)-гэй айкомой партийна кабинедые даагша нүхэр Цыбикжанов болон бусад нүхэр И. В. Сталинай программата үгые ВКП(б)-гэй ЦК-гэй ба партиин обкомой заабариин ёһоор гүнзэгыгөөр шудалха тушаа тогтон хэлэбэд. Мүн политһургуулинуудай болон үдэшын партийна һургуулиин хүдэлмэридэхи зарим нэгэн дутуу дунданууды шүүмжэлээд хамаг бүхы хүдэлмэрээ һайжаруулха гэбэд.

С. ШАРАПОВ, ВКП(б)-гэй айкомой секретарь.

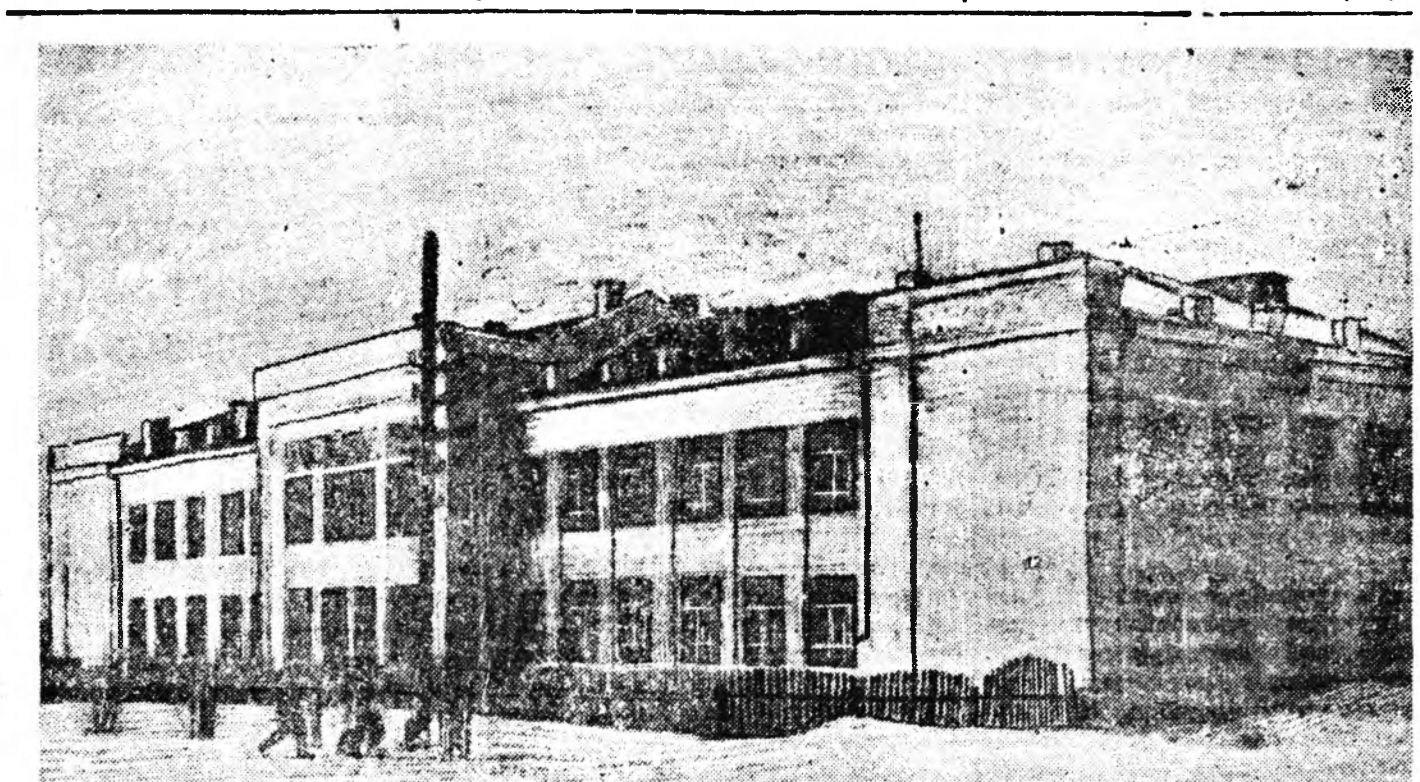

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Бабушкин городой дунда һургуулиин байшан. И. Красавцевай фото.

Кинг Бевин тээшэ боложо туһална

Канадска премьер-министр Кинг болбол нюуса мэдээнүүдые абаха эрхэгүй аиһан хүнүүдтэ тиимэ мэдээнүүдые үгэхэ ябадал Канадада гараа гэжэ февралиин 15-да мэдүүлбэ. Тиихэдээ эдэ мэдээнүүд гадаадын нэгэн миссиин зарим сотрудпигуудта үгтэһэн байгаа гэжэ ойлгохоор хэлэһэн юм. Энээнтэй нэгэн доро г-н Кинг хадаа зүбхэн лэ Канадада байгаа Советскэ посольство тээшэ сэхэ зааһан байна гэжэ бүхы канадецуудта элитэ болоод, Канадска правительствоор урмашуула даһан канадска газетэнүүдшье, мүн канадска радиошье энээн тухай хашхаржа эхилээ. Нимэ дээрэһээ Кингын тэрэ мэдүүлгэ сэхэ Советскэ Союзда харша байжа, тэрэнэй һүүлээр Канадада ба мүн Канадаһаа ондоо тээ дэлгэрһэн ама задагай антисоветскэ кампаниин зэбсэг болоҗо үгөө.

Мүнөөдэр тунхаглагдагша Советскэ правительствын мэдүүлгэ болбол г-н Кингын үгэнүүдэй политическэ удхыень уудалан хүсэд элирүүлбэ. Кинг хадаа шухала бэшэ ба бага удхатай нюуса мэдээнүүдые Канадада байгаа советскэ сэрэгэй атташейн аппарадай зарим сотрудпигуудта үгтэһэн ябадалые гайхалтай тагнаалтай событи болгон дэлгэрүүлхэ гэжэ ехээр оролдобо. Гэбэшье, Кингын үсхэһэн шууян дурсагдаһан мэдээнүүдые дамжуулха, дамжуулхадаашье үни, үнгэрөө шэ жэлдэ дамжуулһан асуудалда ямаршье хамаа үй байжа, тон ондоо политическэ зорилго түйлаха һанаатай байна гэжэ Советскэ правительствын тунхаглаһан мэдүүлгэ дээрэһээ харагдана. Кинг Бевин тээшэ боложо үгэ хэлэбэ, харин тэрэнь Нэгэдэмэл Нациинуудай Ассамблейн һаяхан дүүрэһэн байһан сесси дээрэ хэлэгдэһэн үгэнүүдээрээ британска правительствые бэрхэ эй байдалда оруулһан байха юм. Эгээл нимэһээ г-н Кинг болбол Ассамблейн сессиин дүүрэхэ сагта тохируулжа өөрынгөө үгэ хэлэһэн байна. Ассамблейн сесси дээрэ Грециидэхи байдалда, Индонезидэхи событинуудта, мүн Сири ба Ливанай эрилтэнүүдтэ ехэ анхарал табигдаһаниинь элитэ. Эдэ бүхы ушарнуудта бага арадуудай эрхэнүүд тухай, бага оронуудай бэеэ даанхай национальна байдалай интересүүд тухай хэрэг ябажа байгаа. Эдэ бүхы ушарнуудта советскэ делегадууд хадаа демократиин принципүүд ба бага оронуудай бэеэ даанхай байдалые шууд ехээр хамгаалжа гараһан байха юм. Эдэ бүхы ушарнуудта г-н Бевин тон аягүй байдалда орошоһониинь баһал мэдээжэ.

Нэгэ ушарнуудта г-н Бевин британска сэрэгүүд саашадаашье Грециие эзэмдэн баража байха һэн гэжэ һалалгүй, гэбэшье тиигэхэ ямаршье үндэһэ баримтануудынь һалаһан байгаа, тиин демократиин принципүүдые хүндэлхэ ябадал греческэ арадай бэеэ даанхай ба эрхэ сүлөөтэй байдалай интересүүдые баримталха гэжэ уялгална. Индонези тухай асуудалда г-н Бевинэй позици демократическа принципүүд болон бага оронуудай эрхэдэ оройдоошье таар... гүй байба. Индонезийнүүдэй национально-сүлөөлэлтын хүдэлөөндэ ... гүүгээр японско сэрэгүүдые хэрэглэ... шуһа адхалгын событинуудые болор... ябадалда туһалжа шадаха ба Индо... дэ эб найрамдал тогтоохо ябада... һалжа шадаха байһан Нэгэдэмэл Н... нуудай тиимэ комиссиие Индонези... табиха дурагүй байһан ябадалые ... тайлбарилжа болохоб гэхэдэ зүбхэ... зар тараах хэрэгһээ а һан ба го... ска колонинуудта хйнатагүйгээр ... хэжэ байха дуратай байна. С... Ливан тухай асуудалнууд тушаа Б... нэй позици хадаа Аюулгүйн С... ямаршье шиидхэбэри абажа шах... болгобо. Британска министр хадаа ... риин сэрэгүүдые гаргаха тухай ... ба Ливанай эрилтэнүүдые хэрэгсэ... байжа, тэрээгээрээ демократи боло... га оронуудай бэеэ даанхай бай... принципүүдые эбдэжэ, британска ... дэлгын сэрэгүүдые мүн лэ тэндэ ... хо һэн гээд һалаагүй.

Г-н Бевинэй энэ позици Ассамбл... сесси дээрэ советскэ делегадуудай ... һөө аргалта хүсэнгүй байжа болоо... байгаа, тэрэнь Греци, Индонези, С... ба Ливанда, Египет ба бусад ... даар ехэ һайшаагдаһан байха юм.

Энэ хэншьеб даа Ассамблейн с... дээрэ тэрэнэй урагшагүй үнэлт һа... харалые зайлуулхын тула г-н Бев... туһалха зэргэтэй байгаа. Бевин... һала гэжэ Кингын үгэ барһан... мүнөө элитэ болоо. Гэбэшье тэдэ... г-н Бевиние сэхэ үмөөрэхэ гэжэ ... дэгүй, Ассамблейн сесси дээрэ К... нэй политическэ хүдэрилые хар... хагүй гэһэн оиндо зори гые бэлдэ... ба. Тэрэнэй тула Кинг болон хүүша... реакционернүүдэй ямдан аргануудта... ингүүд, Советскэ Союзда эсэргүү ... паниие мүнөө хүтэлбэрилжэ бай... тэдэ хүнүүд ямар аргануудые аш... жа байһыень бултадаа мэдэнэ... надска премьер-министр үгэ хэлэ... тиимэ үгэ хоёр үрэнүүдэй хоорон... нормальна харилсаанда нилээдхагү... ямаршье талаараа Канадын өөрын... тересүүдтэ тудалагүй байһан ябада... хамаархабагүй. Канадска правител... болбол ама задагай антисоветскэ ... ни толгойлжо, Советскэ Союзд... тическэ хохидол бэхэ гэжэ болобо... Кинг болбол өөрынгөө тэрэ үгэ... сал һөөргэ результадуудые олоҗо... на. Антисоветскэ кампани һүжэр... өөрынгөө бэе гансе мүнөө элидэ ... жа байна бэлэ. Тэдэнэр хадаа де... ратиин интересүүдтэ ба гүрэн... хоорондохи нормальна харилса... хүгжөөхэ ябадалтай нииты... холбогдолгүй байһан тиимэ хэ... үмөөрэгшэд байжа, мүнөөшье эл... рагдаа байха.

(„Правдын" февр... 21-эй түрүү бэшэг).

Ураниайханай республиканска харалгада эрхимээр бэлэдхэхэ ба үнгэргэхын түлөө

Советскэ засагай жэлнүүдтэ манай агууехэ орон дотор наука ба культура ехээр һалбаран хүгжэжэ, манай бүхы Советскэ арадуудай, мүн тэдэнэй дунда манай Бурят-Монгол республикын арад зоной культура болбосоролой хэмжээнүүд дээшэлһэн байна.

Манай республикын хэдэн олон институдууд, техникумууд ба һургуулинуудһаа гадна, клуб, театр, кино, культурын байшан болон парк ехэ олоор дэлгэрһэн байха юм.

Манай Бурят-Монгол республика хаанта Россин нэгэн гээгдэнги захын булан тохой байһанаа мүнөө түрүү культурна республикануудай зэргэдэ орожо шадаа. Мүнөө үедэ манай республика дотор 600 үлүүтэй клуб, хэдэн зуугаад уранһайханай самодеятельностиин коллективүүд ба хэдэн арбаад кино установка тоологдодог байна. Эдэ культурно-гэгээрэлэй эмхизургаанууд хадаа хүдэлмэришэд, колхознигууд ба советскэ интеллигенциин культурнаар амарха ябадалай шухала эрхэ байдал болоно.

Өөһэдынгөө зорилгонуудые мэдэрэн ойлгожо, арад зоной дунда культурно-ойлгуулгын хүдэлмэриие дайшалхы ёһоор ябуулжа байһан культурно-гэгээрэлэй эмхизургаанууд манай республика соо олон байха юм. Гансахан зунай хүдэлмэриин үедэ колхозно-таряашадай культурна эрилтые хэдэн арбаад уранһайханай агитколлективүүд, уранһайханай самодеятельностиин кружогууд хангата байгаа. Гэбэл, полевой станууд ба клубуудта мянга үлүүтэй концерт ба наадатабилга, мүн дуу дуулалга үнгэргэгдэһэн байха юм. Жэшээлхэдэ паровозо-бүтээлгын заводой социалистическэ культурын байшангай уранһайханай агитбригада нүхэр Филатовай хүтэлбэри доро командировкада гаража Бичурын, Кударын ба Мухар-Шэбэрэй аймагуудай 38 колхоз дээгүүр ябажа, хэдэн олон концерт ба наада харуулһан байгаа. Энээндэнь 12 мянга үлүүтэй колхознигууд ба хүдэлмэришэд хабаадаһан байха юм. Колхознигуудые культурын талаар хангаха ябадалда заһанай ажаүйлэдбэриин хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай обкомой уранһайханай культбригада ба тэрэнэй 10 членүүд ехэхэн хүдэлмэри хэһэнэйгээ түлөө, БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Хүндэлэлэй грамотаар шагнагдаһан байна.

Мүн колхознигуудые культурна талаар хангаха ябадалда Сэлэнгын аймагай Тельманэй нэрэмжэтэ, Баргажанай аймагай Карл-Марксын нэрэмжэтэ ба бусад колхозуудай уранһайханай коллективүүд эдибхитэйгээр хабаадаһан байгаа. Зунай полевой хүдэлмэриин үедэ колхознигуудые уранһайханай талаар хангаха хүдэлмэриин дүй дүршэлые манай культурно-гэгээрэлэй эмхизургаанууд үргэнөөр хэрэглэжэ, драматическа искусстводо дуратай хүнүүдһээ, уншагшад ба декламаторнуудһаа саг үргэлжэ таһалгаряагүй хүдэлмэрилхэ кружогууд, дуунай ба танцын коллективүүдые эмхидхэһэн байна.

Уранһайханай самодеятельностиие бүри ехээр дэлгэрүүлхэ, уранһайханай коллективүүдые олошоруулха ба самодеятельностиин кружогуудай идейнэ ба уранһайханай хэмжээе дээшэлүүлхэ хэрэгтэ зорилгонууд тухай ВКП(б)-гэй Обкомой заабариин ёһоор энэ жэлэй январь-февраль һарануудта хүдөөгэй уранһайханай самодеятельностиин харалганууд үнгэргэгдэхэ ёһотой байгаа. Олонхи аймагуудта энэ шухала хэмжээ ябуулые бэелүүлгэдэ ёһотой анхаралаа табиһаар тэрэһээ уранһайханай самодеятельностиин харалгын урда тээ табигдаһан эрилтэнүүдые хангалтатайгаар дүүргэжэ шадаа. Самодеятельностиин харалганууд одоо үедэ манай республикын 12 аймагта үнгэргэгдөө, энээндэ хоёр мянга үлүүтэй хүн хабаадаба. Энэ харалга Сэлэнгын аймагта илангаяа эмхитэйгээр үнгэргэгдөө. Энэ аймагта арадай творчествын талаар түйлаһан амжалтануудаа харуулаагүй нэгэшье колхоз байхагүй юм. Уранһайханай самодеятельностиин харалга колхозууд дээрэ үнгэргэгдөөд, шалгаран гараһан шадабаритай, талантай хүнүүдээ уранһайханай самодеятельностиин аймагай харалгада эльгээһэн байха юм. Энэ аймагай эрхим һайн шадабаритай хүнүүд ба уранһайханай коллективүүд шалгаран гараа. Жэшээлхэдэ: Сталинай нэрэмжэтэ колхозһоо эрхим дуушa ба танцор нүхэр Амоголонова, Загустайн балетнэ коллектив. Тельманэй нэрэмжэтэ колхозой драматическа группа ба бусад болоно. Сэлэнгын аймагай ажалшад уранһайханай самодеятельностиин харалгада тон ехэ һонирхолтойгоор хандаһан ба өөһэдынгөө дундаһаа ургажа гараһан шадабаритай талантай хүбүүд басагадаа омогтой хүхюунээр амаршалһан байна. Аймагуудта үнгэргэгдэһэн уранһайханай самодеятельностиин харалга хадаа энэ хэрэгтэ шэнэ хүнүүдые олоор хабаадуулха, а дай талантнуудые элирүүлхэ, драматическа, дуунай, хүгжэмэй ба танцын коллективүүдые хэдэн арбаадаар байгуулха ябадалда ехэхэн түлхилтэ болоҗо үгөө. Энэ хадаа уншалгын байшангууд, колхозой клубууд ба социалистическэ культурын байшангуудай культурно-ойлгуулгын хүдэлмэри һэргээн һайжаруулха ябадалые урмашуулжа, энээнэ колхознигууд, хүдэлмэришэд ба хүдөөгэй интеллигенциин хэдэн олон эдибхитэниие хабаадуулһан байна.

Зүгөөр арадай творчествын хүгжэлтэдэ зарим аймагуудта хангалтагүйгээр хандажа байһан ушарнууд үзэгдэхэ байна. Жэшээлхэдэ: Заиграйн, Иволгын, Тункэгатайн, Кабанскын ба Прибайкальскэ аймагуудта уранһайханай самодеятельностиин хүдэлмэри огто ябуулагдаагүй. Эндэ культурно-гэгээрэлэй таһагай хүтэлбэрилэгшэд уранһайханай коллективүүдые шэнээр байгуулхын тула оролдолго гаргахаһаа байтагай, урда тээнь муу бэшээр хүдэлмэрилжэ байһан самодеятельностиин кружогуудай хүдэлмэриие унагааһан дээрэһээнь, тэрэнь таража тархиржа дууһаһан байха юм. Үнгэрэгшэ жэлдэ Иволгын аймагай «8-е марта» колхозой коллектив ехэ суутай ба хүсэтэй коллектив гай ач ба тэрэнэй хэдэн членүүд ре публиканска комиссар грамотаар болон бусад юумэнүүдээр шагнагдаһан байгаа. Мүнөө энэ коллектив байхагүй юм. 1945 ондо уранһайханай самодеятельностиин республиканска харалганда Кабанскын аймагай Молотовой нэрэмжэтэ колхозой наһажал колхознигуудай үүсхэлдэ ёһотой сэгнэлтэ үгтэһэн ба эдэнэр өөһэдынгөө дуунай группа эмхидхээд, ехэ һонин һайн номернуудые харуулһан байгаа. Мүнөө энэ группа байхагүй юм. Иимэ муу үльгэр жэшээнүүд Кяхтын, Хоринн, Байкало-Кударын аймагуудта олоор үзэгдэхэ байна.

Хүдэлмэришэд, колхознигууд ба интеллигенциин уранһайханай самодеятельностиин республиканска харалгые мартын 10-һаа 15 хүртэр үнгэргэхэ гэһэн тогтоол энэ оной февралиин 15-да манай республикын Арадай Комиссарнарай Совет гаргаһан байна. Энэ харалгада Бурят-Монголой городуудай ба мүн хүдөө нютагуудай уранһайханай коллективүүд болон үндэр дэдэ талантай хүнүүд хабаадаха эрхэтэй. Уранһайханай самодеятельностиин харалга болбол тэрэниие улам саашадаа бэхижүүлхэ ба үргэнөөр хүгжүүлэн баяжуулха, эрэгтэй ба эмэгтэй колхознигууд, хүдөөгэй интеллигенци, хүдэлмэришэд, албахаагшад ба тэдэнэй гэр бүлын членүүдые арадай творчествын кружогуудта олоорынь хабаадуулха зорилготой байна. Энэ харалга үнгэргэхэ үедэ колхоз, совхоз, МТС, предприяти ба эмхизургаанууд бүхэндэ шэнэ кружогуудые эмхидхэлгын талаар тон ехэ хүдэлмэри ябуулха шухала байна.

Арадай творчествын хэрэгтэ түйлаһан амжалтануудыень олониитэдэ харуулхын тула уранһайханай самодеятельностьда хабаадаха үндэр дэдэ шадабаритай ба талантай хүнүүдые элирүүлэн олохо тон шухала. Самодеятельностиин харалга болбол тэрэнэй идейнэ ба уранһайханай хэмжээе дээшэлүүлхэ, репертуарыень һонирхолтой ба олон болгожо, тэдэнэй коллективүүдэй творческо хүсые хүдөө ажахын хүдэлмэриин үедэ ба мүн мал ажалда хүдэлмэрилжэ байһан эрэгтэй ба эмэгтэй колхознигуудые культурна талаар хангаха ябадалда зорюулха зорилго мүн урдаа табилсана.

Энэ харалгада бүхы искусствын уранһайханай самодеятельностиин кружогууд, мүн уншагшад, үльгэр онтохо хөөрэгшэд арадай уранһайхан үльгэр онтохо суглуулагшад, богонихон энеэлэтэй дуу дуулагшад, өөһэдөө һураһан уранзураашад, уран оёдолшод, мүнгэшэ уран дархашуул модоной һиилүүршэд гэхэ зэргын индивидуальна талантай хүнүүд хабаадажа болохо байна.

Арадай творчествын хэрэгтэ амжалтануудые түйлаһан эрхим коллективүүд, шадабари талантай хүнүүд, уранһайханай самодеятельностиин эрхим һайн эмхидхэгшэд республиканска комиссиин зүгһөө Хүндэлэлэй грамотаар ба бусад юумэнүүдээр шагнагдажа тэмдэглэгдэхэ байна. Энэ зорилгоор коллективүүдтэ нэгэ нэгэдэхи зэргын шан, хоёр хоёрдохи зэргын шан, хоёр гурбадахи зэргын шан, эрхим хүнүүдтэ 1-нэгэдэхи зэргын шан, 3 хоёрдохи зэргын шан, 3-гурбадахи зэргын ба 3 дүрбэдэхи зэргын шан, уранһайханай самодеятельностиин эмхидхэгшэ ба хүтэлбэрилэгшэдтэ 1-нэгэдэхи зэргын шан, 5 хоёрдохи зэргын шан ба 6 гурбадахи зэргын шан тогтоогдобо. Уранһайханай самодеятельностиин республиканска харалгын комисси хадаа коллективүүд ба тус тус хүнүүдэй хүдэлмэридэ сэгнэлтэ үгэхэлөө тэдэнэй идейно-уранһайханай шапар, зүжэг наада табиха, дуу дуулаха болон бусад уранһайханай ажал-ябуулга хэлгын шадабари мэргэжэлэй техникын хэмжээ, творческо үүсхэл, зүжэг наадаай найруулгэ (декораци, костюм, грим), уранһайханай самодеятельностиин хэрэгтэ олониитын болоҗо шадаһаниие, коллективүүд ба тус тус эрхим дээдэ талантай хүнүүдэй колхознигууд, хүдэлмэришэд ба албахаагшадай культурна эрилтые хангалгада хэр һайнаар хабаадалга байһыень хараалаа абалсаха байна.

Уранһайханай самодеятельностиин республиканска харалгада бэлэдхэлэй ... мэри ябуулхын ба тэрэниие үнгэр... тула Арадай Комиссарнарай Совед... рүүлэгшын орлогшо нүхэр Ершов т... лэгшэтэйгээр 13 хүнһээ бүридэһэн ... публиканска Комисси байгуулаг... байха юм.

Уранһайханай самодеятельностиин ... публиканска харалгын эхилхэ болзор ... ойртобо. Ушар иимэһээ энээндэ ... дээдэ бэлэдхэлтэйгээр хабаадахын ... бэлэдхэлэй хүдэлмэри ябуулалгые ... рүүлжэ огто болохогүй. Энэ гэһээр ... хаанатүй городуудай предприяти... эмхизургаанууд, хүдөөгэй колхозуу... хозууд, ба МТС-үүд дээрэ уранһай... самодеятельностиин харалгануудые ... һайнаар үнгэргэжэ, эгээл эрхим ... тивүүд, үндэр дэдэ шадабаритай ба ... лантай хүнүүдые элирүүлжэ, ... самодеятельна искусствын респуб... ска харалгада хабаадуулхын тул... публиканска комиссида өөһэдынг... намжые оруулха городой, районой ... магай болон хүдөөгэй комисси... удааруулшагүй тон шухала зорилго... но.

Уранһайханай самодеятельно... вын харалгын бэлэдхэлэй ба тэр... үнгэргэлгын үедэ шалгаруулан ... лэгдэһэн творческо амжалтануудые ... саашань бүхөөр бэхижүүлжэ, Бурят-... гол арадуудай культурно-болбос... хүгжэлтэдэ бүри ехэнүүд шэнэ ам... нуудые түйлахын түлөө бүхы хүсэ ... далаа элсүүлжэ, эршэмтэйгээр хү... рилхэ культурно-гэгээрэлэй таһ... ба культурно-гэгээрэлэй бүхы эм... гаануудай тон шухала хүндэтэй ... болоно.

Энэ зорилгонуудые манай куль... гэгээрэлэй эмхизургаанууд ба хүт... лэгшэдэй армиин урда тээ манай р... ликын партийна ба советскэ орг... табиһан байна.

Эдэ тон ехэ хүндэтэй зорил... бидэнэр эрхимээр дүүргэжэ шад... рин эрхэтэй байнабди. Энэ зорил... эрхимээр дүүргэхэ манай арюун ... болоно.

Н. В. ШМАКОВ, БМАССР-эй ... Комиссарнарай Соведэй ... культурно-гэгээрэлэй хэрэгы ... хэ Управлениин начальник.

Үбэлжэлгын эгээл харюусалгатай үе

Адуу малай үбэлжэлгые үнгэргэхэһөө ондоо үлүү шухала зорилго мүнөө колхозуудай урда табигданагүй

(Түрүү малшадай республиканска зүблөөнэй хандалгаһаа)

Цыбандоржи ЛУГАРОВ

АДУУШАН

…патуужа
…пшуу шэрүүн хүйтэндэ
…шахэмэ
…битэмэ жабарта үглөөгүүр,
…үбгэн
…шабшалан хёрхоор харапал даа,
…үбгэн
…адуугаа туужа гаранал даа.
…адуушын
…хараһан мориие,
…моно
…гэжэ айлтагүй,
…гүүр
…адууһаа таһаржа,
…айха
…аюул огто үгы.
…унага
…талаар үхүүлдэггүй
…стахановец
…адуушан суурхана.
…бухэнөө
…тарганаар тэжээхын,
…нухэдтөө
…жабари дуулгана.
…талын
…хагда онгилон,
…байһан
…үһаар унилан,
…адуун
…талые бүрхөөпэб.
…дуратай
…колхозэй адууша,
…үбгэнэй
…адуун гээшэл ха.

Үльгэр жэшээ харуулна

…аймагай Молотовой нэрэмжэтэ …түрүү малшан Цыбикжап Лубсанова өөрынгөө бүлэнэртэй хамта …һоо хойшо мал харууһална. …түрүү малшан Лубсановай хани …Цыбик, басаган—Цыденеши гэг… мал харууһалха эрхим дур… болоо.

…мал адуулхадаа бэлшээриин …хэрэглэн, һүрэгүүдээ үг… гаргадаг, үдэшэ орой …байха юм. Мүн хүйтэн үдэр… газарай бэлшээри хэ… дулаанда хуудам талаар …байна. Үбэлэй үеын бэлшээ… һайнаар хэрэглэһэнэй ашаар, …тэжээл арбиллаг юм. Малда …хойшо гарза гайда ушарангүй …тобир тарганаар харууһална.

…хото хорой саг үргэлжэ сэ… дулаан байдаг юм. Һайн …түлөө эдэ нүхэд колхозой …зүгһөө ходо шан абадаг

Д. БАДМАЕВ.

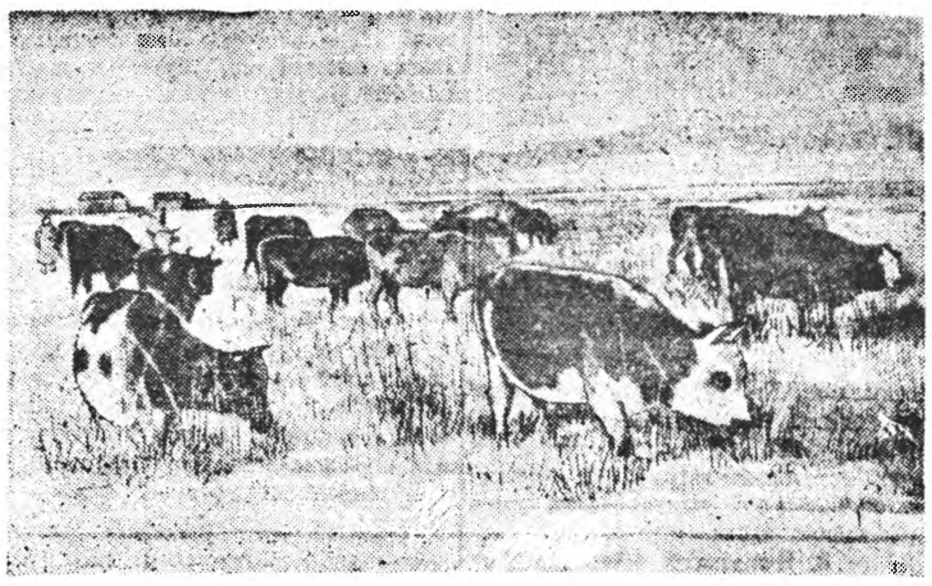

Иволгын аймагай «Коминтерн» колхоз эбэртэ бодо мал үсхэбэрилхэ 1945 онойнгоо түсэбые 117 процент дүүргээ. Мүнөө үхэр малынь тобир тарганаар ондо орожо байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: «Коминтерн» колхозой мал бэлшэжэ ябана.

А. Поповой фото.

Һаалишан Гениновагай нэмэлтэ түлбэри

Цырема Генинова гэгшэ Сэлэнгын аймагай Тамчын сомоной Молотовой нэрэмжэтэ колхозой эрхим малшадай нэгэн юм. Тиин колхозой правлени болон партиина организаци энэ нүхэртэ хүндэтэйгөөр найдан үүлтэртэ малай фермые даагшаар томилоо һэн. Энэ тушаалда орожо худэлмэрилһэнһөө хойшо, нүхэр Генинова һаалишадай ажалые зүбөөр эмхидхэхэтэеэ хамта, өөрөө эрхим жэшээ харуулдаг байна.

Фермые хүтэлбэрилхэ зуураа, 1945 ондо һаалишаар ажаллаад, түл абаха, һү һааха түсэбүүдээ үлүүлэн дүүргэхын түлөө нүхэр Генинова эсэшэ-сусашагүй тэмсэл хэһэп байха юм. Тиигэжэ өөрынгөө ажалда үнэн сэхээр ханлаад байһан түрүү һаалишан Цырема Генинова нёдондо 15 үнеэ түрүүлжэ, тугалнуудыень пэгэшье хоролтогүйгөөр тэнжээһэн, һү һааха түсэбөө үлүүлэн дүүргэһэн байна.

Тэрэнэй түлөө ажалай нэмэлтэ түлбэри болгон нэгэ тугал, 275 литр һү абаа. Мүнөө нүхэр Генинова малай үбэлжэлгэ, шэнэ түл абалгые бүхы фермээрээ амгалан тайбанаар үнгэргэхын түлөө һаалишадай бүхы хүсэ шадалые элсүүлжэ байха юм.

Д. АБИДУЕВА.

Үтэлһэн колхозниггуудай уялга

Агууехэ вождь Сталин багшын үгэдэ харюу болгон Хэжэнгын аймагай Тельманэй нэрэмжэтэ артелиин колхознигууд тариан болон малажалаа саашадань хүгжүүлхын түлөө социалистическэ мүрысөөндэ өлибхитэйгээр оролсобо.

Үтэлһэн колхознигууд нүхэд Холхоров, Жапов гэгшэд 1946 ондо сабшалангай үндэр ургаса хуряаха ябадал хангахын зорилгоор, сабшалангые һайнаар уһалхабди гэжэ бэеэ уялгалбад. Тэрэшэлэн элэ үбгэд таряалангай газар һайнаар уһалжа, ерэхэ жэлдэ гектар бүриин 10—12 центнерһээ доошо бэшэ ургаса хуряаха ябадал хангахабди гэбэ.

Иимэ уялгануудые абажа, социалистическэ мүрысөөндэ оролсоһон дурсагдагша нүхэд хэлэһэн үгэдөө хүсэд хүрэжэ, энэ жэлдэ Тельманэй нэрэмжэтэ колхозой таряанай болон үбһэнэй үндэр ургаса хуряаха ябадал хангаха байһаниинь лабтай.

С. ЦЫБИКОВ.

Бүхы малшадаа мүрысөөндэ урпба

Малажалай түрүүшүүлэй республиканска суглаанда хабаадалсаһан Ториин аймагай Сахьяновагай нэрэмжэтэ колхозой һаалишан Цыденеши Бадмаева гэгшэ адуу малаа олошоруулан үсхэбэрилжэ, тэдэнэй ашаг шэмые дээшэлүүлхын түлөө үбэлжэлгэ, түл абалгые эрхимээр үнгэргэел гэжэ бүхы малшадаа социалистическэ мүрысөөндэ уряа.

Эндэхи колхозой түрүү һаалишан Бадмаевагай уряае хүндэтэйгөөр хүлеэжэ абаад, социалистическэ мүрысөөндэ барандаа оролсоһон байна. Энэ колхозой малажалай бүхы фермэ, бригада, отарын худэлмэрилэгшэд малажалай түрүүшүүлэй республиканска суглаанда хабаадагшадай хандалгые зүбшөн хэлсэжэ нэгэн хүн шэнгеэр һайшаагаа.

ЗАЛУУ МАЛШАДАЙ МҮРЫСӨӨЕ ҮРГЭНӨӨР ДЭЛГЭРҮҮЛХЭ

М. БАВЫРИНА,
ВЛКСМ-эй обкомой таряашан-залуушуулай таһагые даагша

ВКП(б)-гэй Бурят-Монголой обкомой XXI пленум болбол малажалые улам саашань хүгжүүлэн, тэдэнһээ абтаха ашаг шэмые дээшэ үүлхэ хэрэг республикын партийна, советскэ болон комсомольско организациинуудай гол зорилгонь болоно гэжэ тэмдэглэһэн байха юм.

Энээниие бэелүүлхэ хэрэгтэ хүдөөгэй комсомолецүүд ба залуушуулай үүргэнь угаа ехэ. Малажалые хүгжүүлхэ хэрэгтэ областноя комсомольско организациинуудай зорилго тухай ВЛКСМ-эй Бурят-Монголой обкомой X пленум тусгаар асуудал зүбшэн хэлсээд, комсомольско организациинуудай хүдэлмэридэ байгаа хэһэн дутуунуудые тэмдэглэһэн ба саашанхи хэмжээнүүдые хараалһан байха юм.

ВКП(б)-гэй Бурят-Монголой обкомой ба ВЛКСМ-эй обкомой пленумэй тогтоолые бодотоор бэелүүлһэн хүдөө нютагуудтахи олохон комсомольско организацинууд нийтын малажалые хүгжүүлхэ хэрэгтэ эзэл ёһоор оролсожо байна.

Жэшээлхэдэ, Зэдын ба Иволгын аймагуудай комсомольско организацинуудай үүсхэлээр 1942 ондо манай республикын малажалай фермэ үүд дээрэ худэлмэрилдэг залуушуулай социалистическэ мүрысөөн эхилһэн байгаа. Энэ мүрысөөндэ 136 залуушуулай бригада, 830 залуу малшад хабаадалсаба. Зарим залуушуулай бригада малажалые хүгжүүлхэ гүрэнэй түсэб бодо ба нарай мал хоролтогүй, малажалай продуктнуудые гүрэндэ тушааха уялгаяа зүһэн бүрсэр дүүргэһэн байха юм.

1945 оной социалистическэ мүрысөөнэй дүнгөөр Сэлэнгын аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой залуушуулай бригада фермэ дээрэ малажалые хүгжүүлхэ хэрэгтэ эдибхитэ гэр хабаадалсажа, мал түрүүлхэ гүрэнэй түсэб 125 процент дүүргэжэ, абаһан түлнүүдээ хоролтогүйгөөр тэнжээбэ. Фермын мал адуу малай үбэлжэлгые амжалтатайгаар үнгэрэөэ. Адуу малай хоол тэжээлые арбидхахын түлөө зүб ёһоор гаргаг шалажа, ниидэ ехэ үбһэ һолоомо арбилһан байха юм. Тус залуушуулай бригадын членүүд ба андаа зоотехническэ кружок эдибхитэйгээр һуралсажа фермэнүүд дээрэ зоотехническэ заабаринуудые нарииваар сахидаг байна.

Мүн тэрэшэлэн Торин аймагай „Авангард“ гэжэ колхозой МТФ-эй дээрэ худэлмэрилдэг залуушуулай бригадын членүүд мүн бэшэ амжалтануудые туйлаа. Энэ бригадынхид комсомольско эмхи организациин секретарь нүхэр Навловагай хүтэлбэреэр 1945 ондо мал түрүүлхэ түсэб 100 процент дүүргэһэн, 100 эхэ малһаа 98 тугал абажа шалаһан байна. Энэ бригада гүрэнэй түсэб үлүүлэн дүүргэһэн, абаһан түлнүүдээ тэнжээһэн, мяха тушааха талаар гүрэнтэйгөө болзорһоо урид тоосоһон байха юм. Тэрэшэлэн элэнэр өөһэдынгөө хүсөөр фермэ дээрэ улаан булан эмхидхэһэн, энэ буланда зоотехнинарай һуралсалай занятинууд ба бусад олониитын хэмжээ-ябуулганууд үнгэргэгдэдэг байна.

Заиграйн аймагай Тельманэй нэрэмжэтэ колхозой МТФ-эй дээрэ худэлмэрилдэг залуушуулай бригада малажалые хүгжүүлхэ хэрэгтэ эдибхитэйгээр хабаадалсажа, олон залуу һаалишад, хонишод ба адуушад өөрынгөө ажалда һайнаар хангадаг ушар бригадынгаа дунда хүндэтэй болоо байна.

Республикын түрүү малшадай суглаанда 39 залуу малшад хабаадалсаһан. Эдэнэй дунда Мухар-Шэбэрэй аймагай Кагановичын нэрэмжэтэ колхозой хонишо 15 наһатай нүхэр Фазсин Гелзеев хабаадалсаа. Энэ залуу малш 4 жэл соо худэлмэрилхэ зуураа нэгэшье толгой мал хороогогүй байха юм. Мүн Яруунын аймагай „Улаан Ярууна“ колхозой хонишон 16 наһатай нүхэр Рафаил Гибадулин гэгшэ 1945 ондо 845 алта үдэр олзожо шатаһан, Кударын аймагай „Красная Заря“ гэжэ колхозой хонишон Екатерина Жарникова гэгшэ эдээнһээ хожомдоногүй. Энэ нүхэр 1945 оной туршада соо 150 эм хонинһоо 150 хурьга абажа хоролтогүйгөөр тэнжээбэ.

Манай республикада малажалда дээдэ амжалтануудые туйлаһан иимэ нүхэд Гелзеев, Гибадулин, Жарникова гэгшэдтэ адли нүүд яһала олон.

Һаяхан ВЛКСМ-эй обком ба Наркомзем болбол республикын залуушуулай бригадын социалистическэ мүрысөөнэй дүн гаргаад, 59 залуу малшадые БМАССР-эй Верховно Советэй Президиумэй хүндэлэлэй грамотаар шагнаа.

Гэбэшье, 1945 оной социалистическэ мүрысөөнэй дүнгөөр ВЛКСМ-эй зарим айкомууд, колхозно комсомольско организацинууд малажалые хүгжүүлхэ хэрэгтэ гол анхараалаа табидаггүй ба һанаанинь элирүүгэ эбэ. Тэдэнэр малажалай фермэ, гүүртэ дээрэ худэлмэрилжэ байгаа комсомолецүүд ба залуушуулай дундахи социалистическэ мүрысөөе бодото хүтэлбэреэр хангадаггүй, зоотехническэ һуралсал эмхидхэхэ тухай хэрэгсэдэггүй байха юм.

Кяхтын аймагта эмхидхэгдэһэн 4 залуушуулай бригаданууд нэгэншье үнгэрэгшэ жэлдэ мал түрүүлхэ гүрэнэй түсэб дүүргэээгүй байгаа. Эндэхи комсомолецүүд ба залуушуул малажалые хүгжүүлхэ хэрэгтэ ханамжагүйгөөр хандажа байха юм.

Тус аймагай Субэгтын сомоной Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозой ОТФ-эй дээрэ худэлмэрилдэг залуушуулай бригада адуу мал олошоруулха гүрэнэй түсэб ойройдоо 60 процент, ноохо хайшалха түсэб 60 процент дүүргэһэн байна.

Торбагатайн аймагай 6 залуушуулай бригадын нэгэнииньшье гүрэнэй түсэб дүүргээгүй, харин 90 толгой эбэртэ бодо мал үхүүлһэн, үбэлжэлгые амжалтагайгаар үнгэргэхын түлөө мүнөө хүртэр эрид хэмжээнүүдые хараа авагүй адуу малаа хоролтогой тэмсэдэггүй. Мүн тэдэнһээ абтаха ашаг шэмые дээшэлүүлхэ тушаа оролдодоггүй байха юм.

Энэ баримтанууд болбол ВЛКСМ-эй зарим айкомууд залуушуулай бригаданудай дунда дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөе бодото хүтэлмэреэр хангадаггүй байһаниинь харуулна. Мүн залуу малшадай дунда зоотехническэ һуралсал үнгэргэхэ болон тэдэнэрэй республикын түрүү малшадай дүй дүршэлтэй танилсаха ябадалда анхаралаа табидаггүй ба һаниинь элирүүгэбэ.

Үнгэрһэн республикын түрүү малшадай суглаанай хандалга соо манай малажалай дээрэхи дутуу дундануудай тухай тодорхой заабари үгтэһэн ба эдэнииие ри шууд заһаха хэрэгы заагдаһан байна. Ушар иимэһээ ВЛКСМ-эй айкомуудай ба комсомольско организацинуудай уялга хадаа энэ түрүү малшадай хандалгые бүхы малшадта гүнзэгыгөөр ойлгуулха, адуу малай үбэлжэлгые амжалтатайгаар үнгэргэхын түлөө социалистическэ мүрысөөндэ залуушуулые үргэнөөр элсүүлхэ уялгатай.

Мүн тэрэшэлэн малажалай фермэнүүд дээрэ шэнэ шэнэ залуушуулай бригада эмхидхэжэ, үбэлэй үеын адуулгые һайнаар үнгэргэхын түлөө комсомолецүүдай воскресник эмхидхэд, саһа элэжэ, хагда ургаха, фермэнүүд дээрэ адуу малай гэжээлые зүбөөр гаргашалгые хиналаха, комсомольско постнуудые эмхидхэхэ хэрэгтэй.

Мүнөө, комсомольско организацинууд хадаа шэнэ түл абалгада шухала анхарал табиха уялгатай. Шэнэ түл абалгын үедэ фермэнүүд дээрэ түхэреэн сүүдхэ соо залуушуулай зүгһөө дежурство байгуулха ба түл абаха гэр ба байрануудые сэбэр дулаанаар байлгаха ёһотой. Залуу малнуудые һургашад ба пионернүүдэй шефтээ абадаг худэлмэриие дары һэргээхэ шухала. Малшадай дунда зоотехническэ һуралсал эмхидхэхэ ябадалые мүн лэ комсомолецүүд ба залуушуул толгойлхо болоно.

Республикын комсомолецүүд ба залуушуул адуу малай үбэлжэлгые амжалтатайгаар үнгэргэжэ, Бурят-Монголоо олон ба ашаг шэмэ ехэтэй малажалтай республика болгохо гэһэн зорилгые бэелүүлхэ хэрэгтэ эршэмтэйгээр оро соод, „Эрхим малшан“ гэһэн нэрэ зэргэдэ олоороо хүртэлсэгты лэ!.

ТҮРҮҮ МАЛШАДАЙ ОПЫТ

„АВАНГАРД“ АРТЕЛИИН ОТФ

…аймагай «Авангард» колхозой …республикын бусад колхозуудтал адли олон хонитой бэшэ юм, гэбэшье …ороноо хамгаалгын агууехэ …түрүүшын үдэрнүүдтэ фермые …ажилжа эхилһэн Салих Фазызарович …гэгшын хэһэн худэлмэринь …ушарал татамаар байна. Мүн энэ …үедэ колхозой түрүүлэгшээр хү… …һэн Петр Никитович Корнев гэг… …ажалые хүгжүүлхэ бүхы арга… …хангаха хэмжээ-ябуулгануудые …ехэ туһаламжа үзүүлһэн юм.

…колхозой фермэ 1941 оной январиин …гэндэ 1176 хонитой байһан аад, …оной январиин пэгэндэ 1378 толгой болоһон байба. Бүхы дээрээ …хонидой тоо толгой 21.6 процент олошорбо.

…жэл соо фермэ болбол 100 эхэ …бүриһөө дунда зэргээр 122 хурьга …тэжүүлһэн байха юм. 1946 ондо …эхэ бүриһөө 132 хурьга абаба. …14 толгой үхэһэн байна. …хонидойнгоо тоо толгойе олошо… …ашаар, түрэндэ 2.163 хони …колхозой дотоной хэрэглэмжэ… …толгой гаргашалһан байха юм. …1372 килограмм нооһон тушаагда… …колхознигуудай ажалай үдэртэ 5971 …үгтэһэн байна. 1941 ондо нэгэ …бүриһөө 2,2 килограмм ноохо хайч… …байгаа һаа, 1945 ондо 3,4 килограмм …хайшалжа абаа.

…хонинной-товарна фермын 12 хонишод …амжалтан дүүргэһэнэй түлөө ажа… …түхэбэрилдэ гансахан лэ 1945 …128,4 килограмм ноохо, 94 хурьга …өөрөө нүхэр Ахметшин 9 хурьга …килограмм ноохо абаһан байна. …8 жэлдэ худэлмэрилжэ байгаа …хонишон Иван Сундуков энэ жэлдэ—16 хурьга, 5 килограмм ноохо, Сабза Мункуева—7 хурьга, 5 килограмм ноохо, Ага Балалаева—8 хурьга абаһан байха юм.

Энэ фермын һонирхолтой юумэнь гэхэдэ, түсэбэй ёһоор жэлдээ хоёр удаа хонидоо оороондо оруулдаг байха юм. Нэгэдэхинь—июниин 15—20-һоо июлиин 15—20 хүртэр үнгэргэгдэдэг зунай ороон, хоёрдохинь—15-һаа январиин 5—10 хүртэр үнгэргэгдэдэг намарай үеын гол ороон гэжэ нэрэтэй байдаг юм. Июнь гү, али июль соо үнгэргэгдэдэг зунай оороной онсо өөрэ зүйлынь хадаа үбһэ ногооной һайнаар ургажа байһан бэлшээриин үе туладань мал улэмжэ тобир тарганууд байдаг юм. Зунай үедэ намар-үбэлэй ороондо һубайрһан эхэ хонидые, тэрэшэлэн ороондо оруулагдаха сагаа хүсэһэн хурьга, түлгэнүүдые хүсада табидаг байна.

Түл абалгые хоролтогүйгөөр үнгэргэхэ хэрэгтэ эндэхид онсо анхаралаа табидаг. Үбэл (декабрьда) гараһан хурьгадые түрүүшын 5—7 үдэр соо эхэтэйнь хамта байлгадаг юм. Энэ болзорой һүүлээр хурьгадынь үдэрэй сагта эхэһээн һалгаагдажа хурьгадай байрада оруулагдадаг байна. Юуб гэхэдэ, эхэ хонидынь үдэрэй туршада бэлшээридэ ябадаг байна. Һүниндөө хурьгадынь эхэтээ хамта түсхай хотон соо байралагдадаг юм. Хурьгадые иимэ янзаар түлжүүлһэнэй ашань юуб гэхэдэ, эхэ хонидтонь тон багаар тэжээлэй зүйл гаргашалагдадаг, хурьгадынь гарзагүйгөөр һайнаар тэнжэдэг байна.

Фермын худэлмэрилэгшэд витаминна үбһэн, мушэр мэтын тэжээлые зүбөөр хэрэглэдэг юм. Худэлмэриин дүршэлһөө харахада анха түрүүшынхеэ хурьгалһан түлгэ хонид заримдаа түрэмсөөрөө һүгүй зүбхэн хоёр гурба хоноһонойнгоо һүүлээр һү ородог байна. Тиимэ байха үедэнь, тэрээнтэй нэгэ үдэр түрэһэн ондоо эхэ хониндо хурьгыень заяадан хүхүүлдэг. Эхэдэнь даблатай бүлеэн үһанда дэбтээһэн ногоон набшатай мүшэр ба витаминна үбһэ үгэдэг заншалтай. Иигэжэ элеэлүүлхэдэ түргэнөөр дэлэндэнь һүн орожо, эхынгээ һөөр хурьганиинь бэежэдэг байна.

Витаминна тэжээл болбол үбһэ ногооной сэсэглэхын урда тээ июниин эсэсээр бэлэдхэгдэдэг юм. Сабшагдаһан үбһые мүр дээрэнь хэбтүүлэнгүйгөөр, тэрэ дары байра соо оруулжа, зорюута түхеэрһэн һүргаагууд дээгүүр тараажа хатаадаг байна. Тиигэжэ байра соо модон дээгүүр хаяжа хатаахада газарһаа гү, али бороо хураһаа шииг нойто, абадаггүй, тэрэшэлэн наранай элшэһээ үнгөө гутадаггүй байна. Иигэжэ хатааһан үбһэн ногоон зандаа байдаг, набшаһанайнь шэмэтэ зүйлнүүд гарангүй, бэедэнь витамин ехээр үлэдэг байха юм. Эдэ бүгэдэ болбол залуу малай болон хурьга тэжээжэ байһан эхэ хонидой хүгжэлтэдэ ехэ шухала байдаг.

Мүшэр тэжээл июлиин эхиндэ бэлэдхэгдэдэг, юуб гэхэдэ энэ үедэ набшаһаниинь мушэрһөө һаласагүй бүхэ, тэрэшэлэн бэедэнь шэмэтэ зүйл элбэг байдаг юм. Хэрбээ мүшэр тэжээлые ногоон набша ехэтэйгээр хадагалжа шадаа һаа, гансахан лэ шэмэтэ тэжээл ехэтэй байха бэшэ, харин, глистһээ (уша хорхойһоо) аргалха (уляһанай мүшэр ба набшаһан), бактериоцитнэ эм (хулаһанай набша) болохо витамин элбэгтэй байдаг. Уляһан, хуһан, бургааһан гэхэ мэтын мүшэрые нэгэн метрһээ үлүү бэшэ зузаанаар үзүүраарынь өөдэнь харуулан гонзойлгон һалаатуулаад сомодог байна. Иигэжэ сомоходо гансахан лэ дээдэ талынь мүшэр шарлаад, зэсоо ба газааһаа һалхинда үлеэгдэжэ бусад мушэрынь ногоон үнгэтэйгөөр хатадаг юм. Урдань, Зэдын аймагта 1944 ондо шулхы үбшэнһөө ехэ олон хонидой үхэхэдэ, нүхэр Ахметшинай фермэ дээрэ оройдоо 3 хонин гарзалһан байгаа. Иимэ багаар үхэһэн ушарынь хадаа, мушэр тэжээл ба витаминна үбһэ эдюулһэнэйнь ашаүрэ байһан юм. Дабаһатай бэлеэн үһанда дэбтээгдэһэн тиимэ тэжээл болбол шулхы үбшэнтэй малай бэеые дэмжэн абажа шададаг юм.

Үбэлэй үедэ үбһэ тэжээлэй хизаарлагданги байдаг, мүн январь февральда хурьгалһан хонидой нооһо багаар үгэдэг, дээрэһээ ноябриин 15-һаа январиин 5—10 хүртэр намар-үбэлэй ороной кампаниие хүнгэрдэг байна. Зүгөөр, тус кампани нэгэ бага өөрэ янзаар үнгэргэгдэдэг юм.

Ороной кампаниин эхилхэһээ урда тээ эхэ малые һарын туршада һайнаар элеэлүүлхын тулада таряанай үзүүртэ гаргажа бэлшээлэг байна. Тэндэ хонидынь шэмэтэй һайн тэжээл оложо эдидэг. Иигэжэ бэлшэһэн дээрэһээ концентрированнэ тэжээл арбилагдадаг.

Ноябриин 15-һаа эхилжэ хонид ороондо оруулагдадаг байна. Энэ үедэ хусануудынь табан үдэр соо эхэ хонидтой хамта бэлшээридэ ябаад, улаахи табан үдэртөө эхэ хониной һүрэгһөө таһалагдажа амаруулагдадаг юм. Ороной кампани энэ мэтээр январиин эхин хүртэр үргэлжэлүүлэгдэдэг байна. Хусануудые амаруулха үедөө бэлшээдэггүй. 0,5 килограмм овес нэмэлтэтэйгээр, һайн шанартай үбһөөр элеэлүүлдэг юм. Ороондо табигдаһан табан үдэрэйнгөө үедэ хуса болбол һүниндөө эхэ хонидһоо таһалагдаад, дээрэ дурсагдагша тэжээл дээрэ табигдадаг байна.

Хонидые иимэ янзаар ороондо оруулхада һубайралга огто үгы болодог юм. Жэлэй таарамжатай үе болохо апрель һарада хонидынь хурьгалжа эхилдэг байна. Мүн ороондо оронгодол адли таба табан үдэрэй забһартайгаар хонид түрэдэг дээрэһээнь хурьга абагшадай худэлмэриие хүнгэдхэдэг юм. Хусануудые һүниндөө хонидһоо таһалан һалгаадаг дээрэһээ хурьгалха сагынь хубилна. Тухайлхада үглөөнэй 4 часһаа, үглөөнэй арбан час хүртэр үргэлжэлдэг юм. Нүхэр Ахметшин хонидой хурьгалха үедэ түл абалгые өөрөө үнгэргэдэг байна. Үдэрэй һүүлшын хахадта абаһан хурьгадаа эхэтэйнь хамта түл абагшадта тушаажа үгэдэг. Һүниндөө хурьгалдаггүй дээрэһээнь хурьгалай үхэлшье болодоггүй. Салих Ахметшин бүхы эхэ хонидоо хурьгалхынь урда тээ 3—5 үдэр илгажа, амяарайнь бүлэг болгоод, түхэреэн сүүдхэ соо харууһанда табигдаг заншалтай.

Хурьгадай хүгжэлтэдэ хохидол болохогүйгөөр, брынзэ бэлэдхэхын тулада хониной һү улэмжэ ехээр абаха ябадал түбэгтэй бэшээр эмхидхэгдэдэг юм. Жэшээлхэдэ, нёдондо 200 һайн хонидые һаахаар таһалһан байгаа. Эдээниие июниин 20-һоо эхилжэ һаагаад, июлиин 10-да дүүргэһэн байна. Энэ болзор соо дунда зэргээр нэгэ хониндоо сүүдхэдээ 1.2 литр һү һааһан байна. Хонидынь сүүдхэдээ нэгэ дахин һаалгадаг, тиихэдээ хурьгагүйгөөр нара гарахын урда тээ бэлшээридэ гараад, үглөөнэй 11 часта гэхэргээ бусажа ерэхэдээ, таһалагдаһан түсхай газарта һаагдадаг юм. Һаагдаһанайнгаа һүүлээр хурьгадаа хүхүүлээд, үдэшэлэн болтор хурьгадаараа хамта бэлшэдэг байна. Эхэ хонидынь һүниндөө хурьгадһаа таһалагдаад, үглөөнэй 11 час хүртэр ондоо бэлшээридэ аминдаа адуулагдадаг юм. Хонидой һаалгые иимэ янзаар эмхидхэхэдэ хурьгадташье, эхэдэншье таарамжатай байхаһаа гадна, ехэ һүн абтадаг байна.

Хонидой үбэлэй адуулгые зүбөөр эмхидхэжэ, шадамараар үнгэргэдэг юм. Тэрэнэй ашаар, хурьгадые элеэлүүлхэ, түрэһэн эхэ хониндо нэмэлтэ тэжээл үгэхэһөө, мүн ороной үедэ хусануудта эдюулхэһээ бэшэ тээ үбэлэй үедэ тэжээл гаргашалагдадаггүй шахуу. Ушар иимэ дээрэһээ 1944—45 онуудай үбэлжэлгэдэ колхозой правлениин таһалан үгһэн 600 центнер үбһэнэй оройдоо 150 центнерые гаргашалаад, үлэһэн 450 центнер үбһые полевой худэлмэри үнгэргэхын тулада таряанажалай бригаданудта үгэһэн байха юм. Хонидынь үбэлэй бэлшээриһээ дундаһаа дээшэ шадалтай ба нооһоёо гээнгүйгөөр гараһан байна.

Нүхэр Ахметшиндэ таһалагдан үгтэһэн үбэлэй бэлшээри зун ба намартаа хэрэглэгдэнгүй пөөсэдэ байдаг. Бүхы бэлшээринь табан ондоо хубаагданхай. Холынь бэлшээринүүд үбэлэй эхеэр хэрэглэгдэдэг байна. Түрэхэ дүтэлһэн хонидые холын бэлшээридэ гаргангүй дүтүүр адуулдаг юм.

Доодо Тори багта шанга хүйтэн һалхин болодог гээшэ. Тиимэ хадань. һалхитай хүйтэн үдэрнүүдэй болохолоор нэмэри газарайнгаа бэлшээриин участогуудые хэрэглэдэг юм. Хонишодынь малаа гаргахын урда тээ эмээл мори унаад, бэлшээриингээ газар дээгүүр эрьен ябажа үзэдэг байна. Үбэлэй бэлшээриин үедэ хонин һүрэгынь 150 толгойһоо олон бэшээр бүлэглэгдэдэг юм. Бэлшээридэ гаргахадаа хонидоо һалхи уруу туужа адуулдаг байна.

Фермэ болбол амилын шэгнүүр ехэтэй, нооһо элбэгтэй, һайн арһа үгэдэг, эхирлэдэг, бэлшээридэ илангаяа үбэлэй бэлшээридэ ябахадаа таарадаг тиимэ хонидые үсхэбэрилхэ зорилго табинхай. Эгэнэр Сталинска Дурбэлэхи табанжэлэй туршада энэ зорилгоо бэелүүлхээр хараална.

«Авангард» колхозой фермэ дээрэхи метизировалагдаһан малай дунда Бурят-Монгол хониной, Волжско ба Кавказскэ рамбулье хониной холигдоһон шуһан бии. 1944 ондо ажахын эрилтэдэ таарамжа шанартай хоёр хуса, 4 эхэ хонин байһан байна. Эдэ хонид болбол өрөөлгүй һүрэг хонидой үүлтэр гарбалынь болохо ёһотой. 1946 оной эсэс хүртэр иимэ һүрэг хонидой тоо толгой 130—150 тухай болохо байна. Энээн тушаа худэлмэри ябуулагдажа байнхай.

Энэ колхозой хониной-товарна фермын худэлмэрилэгшэдэй дүршэл ехэхэн удхашанартай гээшэ. Эдэнэрэй дүршэл гансахан аймагай фермын худэлмэрилэгшэдэй дунда нэбтэрүүлэгдэхэ бэшэ, харин бүхы республикын хонишодто шухала олзо болохо үгэхэ байна.

С. АРТОМОНОВ.

Чимит ЦЫДЕНДАМБАЕВ

ИЛАЛТАТА ЗАМААР

(„Гвардеец“ гэжэ поэмэһээ отрывок)

IX

Окоп, блиндаж, таһаг хэрэгүүр байрлажа,
Олон хоногоо аялаан байрһ үгэегүй,
Эсэһэн бэенүүн үе мүсөө тэнижэ,
Эдэб хэлэн дээрэ дуунууды дуулалдан амарнад.
Өөһэдынгөө нютагруу амиды мэндээ дуулгахада
Үетэн инагуудтаа дурлалай бэшэгүүдые бэшэнэд ха.

Хайрамнигаа бэшэгые хэды удаа уншажа,
Халтуул ха нухэдөө Цырен хүбүүн һэнирхүүлнэ.
Зол жаргал, үнэн дуртаһай тухайда
Зохид һанаан бүгэдэ дэлгэн хөөрөөн болоно ха.
Экэшигээ дадалсаһан ха и нухэдэйнгөө хажууда
Энсэлтэй хухюугэл Цырен хүбүүн һууна ха.
„Жаргал гээшэ юун гээшэб?“,—гэжэ
Жара нһаһай хүн этэ буурал эс гынгэ гү.
Али бишыхан һургуулиин хүүгэдэй асуугаа һаа,
Анха урдандаа юу хэлэхэ байгааб?
Ужам хонгор сэсэгтэ Бурят ородоо

Унэгэн хүлэгүүдэй эмниг дошхые һургажа,
Үргэн талаар һалхин түргөөр гүйлгэдэгнай
Үлэмжэ жаргал гэжэл хэлэхэ байгаалби.
Колхоз нютагай эрхим комбайнёр гэгдэжэ,
Хонгор нарата Баян Жаргалантын хоймороор
Алтан һахалта үндэр тарялгаа хуряалгаһай
Амиды наһатай жаргал гэхэ байгаалби.
Дайсад харатанһаа газар ороноо сүлөөлөөд,
Дайда хонгор баян нютагтаа бусахадамни
Жара наһата адуута эсэгэмни угтажа,
Жаргал тухай дахяад намһаа асуухал
Бидэр дайсадай аймхай хара зүрхые
Буугай мэргэн харал дээрэ тодхоогоод,
„Оһохогуйш!»—гэжэ шэбэнэн шэбшэн һуугаашамни,

Одоошогүй шухаг жаргал гэхэб, дуулагты.
Харатай ёрогой харшан немецын унахые
Харжа бүридөө зүрхэм шангаар сохилжо,
„Эсэгын хүбүүн золтойш!»—гэжэ шэбэнэдэгби.
Эзэлдэл хожол иигэжэ харюусахаб, дуулагты!
Хүндэ артиллериин ошото сахилгаанай налраан соо,

Хүнэй дайдые эзэмтэһэн дайсадые һүрдүүлэн,
Хүлөө тосхондо дахгаар орожо ерэхэдэмнай
Хүшэд, басагад уйлан хайлан тэбэринэл.
Бишыхан нилха нарай хөөрхэн хүүгэдые
Бэрхэтэ аюулай дулэн соохоо абаржа,
Уйдхар ехэтэ түрэһэн эхэһэнь бусаахадамнай
Ужам сэжэгэ нь жаргалай мүшэдөөр гэрэлэхэл.
Хамаг жаргалай эгээл һайханиинь, эсэгэмни,
Хаа-уу дайн соо олдодоггүй гэжэ хэлэхэдэмни
Буурал эсэгэмни зоной сэдьхэл баясуулан,
Бурят гуримаар хоёр хасарым таалахал.

⁂

Газаагаа гэнтэ залуу капитанай ороходо
Гаһар шанга зугаа хөөрөөн аалидана.
Аадарта боецүүд гуримтаа зохидоор ёһотосотоон,
Амаржа байһанаа хүндэтэ командиргаа дуулгана.
—«Генерал шамайе ерэхэ гэжэ захираа,
Генералда Цырен ошо!»—гэбэ капитан.
Цырен удхыень ойлгожо ядан тэбдэжэ,
Сохом хараад капитанай урда зогсобо.
Гэдэргээ эрьен командиргаа гаража ошоходо
Гэртэ байгаашад Цыренээ тойрон зогсонод.
«Ямар тиимэ хэрэг болоо гээшэ хаб?
Ябыш түргэн, ошыш!»—гэлдэн зогсонод.

⁂

Сэрэг дайнай аюулта хүсөө дайрагдаһан
Сэбдэг шуһата талын дундуур алхалжа,
Сэхэ ябажа Армиин штабта ошоно ха.
Цыренийе харуулшан штабай газаа байлгаба ха,
Генералда орожо тэдэнэр дуулгаба хэбэртэй,
Генерал тэдэндэ оруулагты гэбэ яаран затай,
Цырен орожо үүдэнэй ойро зогсожо,
Сэрэгэй дурамаар ерэһэнээ дуулгаа ёһолбо.
Буурал толгойтоошье һаа, солбон залуу хүдэлэсэтэй,

Булад хатуу хэлбэришэгүй эрид абаритай,
Алдарта генерал хүндэтэ ёһоор угтажа.
Нахиизаа байжа һандалиин дурадхаан һуулгаба.
Энэ генералай нэрэ дээрэ олон удаа
Эгэ Сталин приказ бэшэжэ энгэгээ.
Энэ генералые ганса бэшэ Сталинай
Эрхим бэлигтэ полководец гэжэ тодоруулаа.
Арад зонһай энэ хүнэй шададбарида
Агуу хүсэтэ баатар хүбүүдээ найдалхай.
Алдар солото энэ хүниие немецүүдшье
«Аюул ехэтэ дулэн» гэжэ нэрлэдэхэй.
Шэнгэ гэгшээр бэеэ барижа, хажуудань
Снайпер Цырен хүдэлэгүй байр дааһан гэгоно ха.
Олдоохон удхатай һүрлэмэ дорюун үгэнүүдые
Оһото һанагдашагүй юумэ хэлэхэень гээнэ аабза.
Цырен ие генерал хажуудаа дуудан абаашажа,
Цыренийе шагнаһан приказ уншажа дуургээд,
Урин дулаан эсэгын нюдөөр шэртэжэ,
Улаан тугай Орден Цырендэ барюулба.
Үнэн хэрэгтэ улам зориглажа ураа шагнаашиень
Өөрынгөө гараар өөрөө зүүлгэжэ үгэбэ ха.

Цыренийе генерал хүсэтэ гарнуудаараа тэбэрижэ,
Шэб гэсэ ородой заншалаар таалаба ха.
Сэгээн сагаан үдэр дундаа ниигэжэ
Цыренэй хүлеэгдээгүй гайхалтай баяр тохёолдобо.
Хатуу арһагай дүүрэн хоёр алганууды
Халуун нь генерал хүндэлэлэй гуримаар табиба.
Иимэ баяр гэнтэ тохёолдодог юм гэжэ
Эрээ нэгэ зүүдэлээшьегүй байһан даа.
Баярай габаар Цыренэй зүрхэн дүүрьёжо,
Баярай нёлбоһон дуһалан мэлмэрэн байгаа һэн.
Бурят генералай халуун зөөлэн урлануудаар
Багша Сталинаа таалаба гэжэ һанаа һэн.
Энэ Орден генералай хатуу гарнуудаар
Эхэ оромни өөрөө зүүлгэбэ гэжэ һанаа һэн.
Баатар Армиин эсэгэнь хадаа Москвада
Багша Сталинда сэхэ ородог байгаалам.
Агаргатын бурят хүбүүе мартана,
Алдадагүй магад хөөрэжэшье болохо байгаалам.
Хамагта хүндэлэй, алдартай эрэ хүниие
Хажуугаань харахандаа Цырен баясан һууба ха.
Цыренийе генерал сэхэ харан зогсожо,
Сэдьхэл зүрхэнэй гахяа үгэ үүдые хэлэбэ ха.
Цырен хүбүүн далитай шэнги болошоод,
Штабһаа гарһаад бусахаа тэшээ гүйбэ ха.
Хоёр хүлнүүдынь пружина шэнги болошоод,
Хоёр хүлөө түргэ түргэн гэшхэлнэ.
Хүнэй хүбүүнэй эдлэхэ ёһотой зол жаргалые
Хүсэл дүүрэн ээр эдлэһэнээ Цырен мэдэбэ.
Аба һайхан нарата Бурят ороноо
Алдар солотой бусахаб гэжэ мэдэбэ.

⁂

Халуун зүрхэтэ, шэрүүн шэрайтай гвардеецүүд,
Хатуу зоригто бушуу манай геройнууд
Баатар Улаан агуу хүсэтэ Армитаяа
Баруун тээшээ яаруу шамдуу алхалаа.
Сэсэн нюдөөр холые харан шэртэжэ,
Цырен хүбүүн тэдэнээр зэргэ алхална.
Шанга бэень шадал зоригоор һэмолотой,
Шадамар солбон Гэсэрэй тухэ өөр гэшхэлнэ.
Ойртожо ябааша илалтын тухайда сэдьхэжэ,
Омог баяр айхан Цырен баруулжаа алхална
Зуу мянган үнэтэ һайхан һаналнууд
Зулануул шэнги сээжэдэ дундань бадарна.
Баршад ёрото харшаан фашиснарай идагдахада
Баян сэнхир Байгалаа тойрон бусаха би.
Барагдашагүй үргэн алтарма хонгор дайдаяа
Баатар эсэгын хурса нюдөөр харахаби.
Ажа шадал зонойн оо эдлэхэ жаргал асараша
Алдар суута эрын тухэ өөр гэшхэхэб.
Түрэһэн эхэ эсэгэ хоёр йинтоо һуугааша
Түрэл дулаан гэрэй үүдэ талахаб.

Хайрар зунай хүсэтэй нарай талмайржа,
Хангал сэсэгэй үнэрөөр дэнхэй анхилхал.
Эгээл тиимэ хэн сэлмэг дулаан үглөөгүүр
Эсэгынгээ гэрэй арһан болхо алхахаб.

Хандама инагни, урьынгаа шэнги, иинагханаар,
Халуун уралтаараа хэсэрым ду аасуулан таалахал.
Эхэ, эсэгэм баярай нёлбоһо дуһалуулан,
Энхэ мэндэ бусаһыем хаража жаргахал.

Агуу габьяатай алтан Орденой хажууда
Алдарта гвардеецын мүшэтэ тэмдэг яларуулан,
Гэрэл шарайта улаахан хүбүүгээ тэбэрижэ,
Гэрэйнгээ үндэр гэнхүүр дээрэ гараха би.

Угтажа хүлеэжэ баяртай байһан зонуудта
Удхатай һонорхон үсөөхэн үгөөр амаршалхалби.
Баатар Улаан Армиһаа зүгһөө арадуудта
Баяр мэндэеэ хүргэн дуулган байхалби.

Урматай баяртай эхэ эсэгэмни, Хандамамни,
Ууралтай холуун уураг эдеэгээ абаржа,
Айрагай архи домбо дүүрэн бэлэргэн,
Айлшан ерэһэн баатар хүбүүгээ хүндэлхэл.

Торгон дэгэлээ, утаһан бэһэеэ нарбуулан,
Томо шүрэтэй мүнгэн хэтэеэ һанжуулхаб.
Эмээлтэ мориноо солбон түргөөр мордожо,
Элдин талаар найрлан сэнгэн гүйлгэхэб.

⁂

Алдар солото залуу баатар гвардеецүүд,
Арадуудай Армиин габьяата түрэлэр солдатууд
Мэр эн автомадуудаа гартаа баряар алхалжа,
Мэхэтэ дайсадаа гэтэн хаража гэшхэлнэд.

Ганса бэшэ Цыренийе үхэлһөө абарһан,
Ганса бэшэ Цыренэй өөрөө ньe абарагдаһан
Алексей хүбүүн Цыренэй хажууда автоматтай
Алдар һуртэ Суворовой зориглоор алхалаа.

Хүхэ сэнхир илалтын нарата огторгойдо
Хүсэтэ улаан далита бүргэдүүд хүнхинөө,
Бэрэг хорхой шуһаниина Гитлерэй шэлээ һэн
Берлин ошохо холынгоо замда хүнхинөө.

Улаан галаараа дайсадай хүсые усадхажа,
Урда хойноонь үй түмэн танкнууд,
Һүртэ артиллериин зуу мянган буунуудаар.
Һүүлшынгээ арюун илалтын замаар шуумайлдаа.

Ойротон ябааша илалтын тухайда сэдьхэжэ,
Омог баяртайхан баруун жэгүүр гвардеецүүд алхалаа.
Агуу хүсэтэ Улаан Армиин зэргэдэ
Ахайханай Цырен Гэсэрэй тухэ өөр гэшхэлээ.

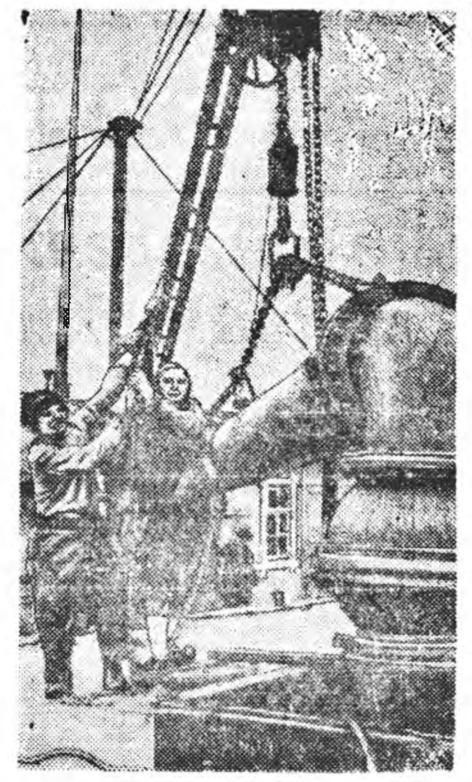

Астрахань. № 137 машинын команда нефть гаргаха түсэбөө хододоо дүүргэнэ.
ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Шкиперэй туһалагша П. Ф. Левченко ба матрос Р. Г. Крамоpова гэгшэд нефть удхаха баржа дээрэ труба табижа байна.
В. Елинскагай фото (ТАСС-эй фотохронико).

СОВЕТСКЭ СОЮЗ ДОТОР

„Труд“ гэжэ газетын 25 жэлэй ой

Февралиин 19-дэ союзуудай Байшангай Колонно зал соо ВЦСПС-эй орган болохо «Труд» гэжэ газетын 25 жэлэй ойдо зорюулагдаһан Москва городой профсоюзна эдибхитэдэй суглаан болобо.

Суглаае ВЦСПС-эй түрүүлэгшэ нүхэр В. В. Кузнецов нээбэ.

«Труд» газетын редактор нүхэр Омельченко элидхэл хэжэ, газетын 25 жэл соохи ажал-ябуулга тухай хэлэбэ.

Һүүлээрынь ВЦСПС-эй президиумэй член нүхэр Казаков, Сталинска шагналай лауреат нүхэр Барышникова, «Правдын» редколлегиин член нүхэр Сиротин, Социалистическэ Ажалай Герой конструктор нүхэр Токарев, Сталинска шагналай лауреат Егор Агарков гэгшэд үгэ хэлэбэ.

ВЦСПС-эй түрүүлэгшэ нүхэр В. В. Кузнецов болбол өөрынгөө үгэ соо профсоюзна хэблэлэй зорилго дээрэ тогтожо хэлэбэ.

Нэрьемэ альга ташалга доро нүхэр И. В. Сталинда амаршалга баталба.

Ехэ концерт хараад вечер дүүрэбэ.

Тула городто санашадай мүрысөөн болобо

ТУЛА, февралиин 19. (ТАСС). Мүнөөдэр культурын ба амаралтын паркда РСФСР-эй баруун зоны 9 областьнуудай санашадай мүрысөөн эхилбэ. Түрүүшын үдэрэй эстафетэдэ эрэшүүл, эхэнэрнүүд, эдир залуушуул, басагадай мүрысөөн болобо. Нэгэдэхи һуурине тулынхид эзэлбэ.

Эрэшүүлэй 4x10 эстафетые тулынхид 2 час 46 минута 5 секунда соо дүүргэбэ. Хоёрдохи һуурине Тулын хоёрдохи команда эзэлбэ. Гурбадахи һууриинь Воронежэй команда эзэлбэ. 10 километрын урилдаанда 39 минута 44 секунда соо ерэһэн саһын талаар ВЦСПС-эй чемпион туляк Максимов амжалта туйлаба.

9 километрын урилдаанда Тулын басагадай команда 40 минута 35,8 секунда соо ерэбэ. Энэ командын Дергачева гэгшэ һайн жэшээ харуулба.

Белоруссида кирпичнэ заводуудые бариба

МИНСК, февралиин 19. (ТАСС). Минскдэ дүтэхэн немецүүдэй һандаргаһан клинкерна заводой талмай дээрэ томо гофманска пеэшэнтэй ба һайнаар түхеэрһэн сушилкатай шэнэ кирпичнэ завод бодхоогдобо. Энэ хадаа жэлэй эсэстэ нэгэ хахад—хоёр миллион хэһэг кирпичэ үгэхэ болоно.

Республикын бусад районуудаар кирпичын заводуудай барилга амжалтатайгаар ябуулагдажа байна. 27 заводууд ашаглалгада ороһон байна. 350 тухай хатаалгын газар, 200-һаа үлүү шабар элдэхэ газар. 100-һаа үлүү нэпольно пеэшэнгүүд баригдаһан байна. Элэнэр 10 миллион тухай кирпичэ гаргагдаһан байна.

Жэлэй эсэстэ республика дотор 350 кирпично-черепичнэ заводууд байгуулагдаха байна. Бүхы продукциинь хүдөөгэй барилганууддай хэрэгсэлдэ ябуулагдаха байна.

Английска правительстводо эльгээһэн Польско правительствын ното

ВАРШАВА, февралиин 15. (ТАСС). Польско хэблэлэй агентствын мэдээсэхэнь хадаа, энэ оной февралиин 14-дэ гадаада хэрэгүүдэй министерство болбол Великобританиин посольстводо ното эльгээбэ, энээн соонь немецкэ добтологшодтой тэмсэһэн бүхы поляхуудые түргэн хугасаанда нэгэдхэхэ, тэрэшэлэн, сэрэг дайнай хүлһөө боложо таһарһан гэр бүлые нэгэдхэхые хүсэжэ, польско правительство болбол ухэһэн генерал Сикорскиин правительствын английска правительствотой хэһэн договорой ёһоор союзна английска сэрэгтэй гар гараа барилсажа тэмсэһэн польско сэрэгэй частьнуудые али болохо аргаар түргэн нүүлгэжэ бусаахаар тогтообо гэжэ заагдана.

Польско сагзуурын национальна нэгэдэлэй правительствые английска правительствын тооһоной һүүлээр, тэрэ хадаа отрядуудые эхэ орондонь асархые хүсэжэ, польско сэрэгэй 2-дохи армиин командалагша байһан генерал-полковник К. Сверчевский гэгшые эдэ отрядуудай командалагшаар томилһон байна, харин английска правительство болбол национальна нэгэдэлэй правительствын томилһон генералда польско отрядуудай командованиие дамжуулхаһаа арсаба.

«Тиихэтэй хамта английска засагууд болбол польско отрядуудые бүхы талааранн өөрынгөө мэдэлдэ оруулжа, тэдэниие тусхай частьнууд гэжэ үлээгээд, таниха тэмдэг гэхэ зэргыень орхижо, тэдэнэй главнокомандованиие формальнаар өөртөө даажа абаһан байна. Энэнь хадаа үнэндөө түрүүнэй үйлэ журамые үлээһэн хэрэг гээшэ гэжэ ното соо хэлэгдэнэ.

Польско сэрэгэй атташейн хуулита арсалта хээшье һаань английска засагууд болбол эхэ орондоо бусаха тухай польско солдадуудай мэдүүлгэнүүдые польско отрядуудта абажа эхилхэ гэжэ 1945 оной сентябриин 21-дэ захирһан байна. Польшодо бусаха тухай өөһэдынгөө хүсэлые гаргаһан солдадууд польско отрядуудһаа тусгаарлагдажа, буу зэбсэг, хэрэглэлһээ хаһагдаһан ба репатриационно лагерь гэжэ нэрлэгдэһэн газарта ябуулагдаһан байна. Энэ хадаа польско гүрэнэй тэмдэгые ашалгажа байһан ба Англида мүн саашадаашье польско сэрэг гэжэ нэрлэгдэжэ байһан частьнуудта эхэ орондоо бусаха хүсэлые гаргаагүй хүнүүд үлэһэн ба тэдэнэр национальна нэгэдэлэй правительстводо үһөөтэй офицернүүдэй захиргаан доро үлэһэн байна.

Саашаань, хилын саана байһан польско сэрэгэй тухай зүбшөөрэлые туйлаха зорилгоор английска правительствотой хэһэн польско правительствын арга-хэмжээнүүдые ното соо тоологдоно. Польско правительствын бүхы дурадхалнууд болбол английска талаһаа эгээл принципиальна асуудалаар гэбэл: польско отрядуудые командалгые национальна нэгэдэлэй правительствын бэе дээрээ даажа абаха тушаа асуудалаар арсалтатай байна. Национальна нэгэдэлэй правительство болбол хамагай һайн дура 1945 оной сентябриин 21-дэ бэшэһэн тэдэ солдадуудые ... рэглэлгүй, буу зэбсэггүй, ... териалгүйгөөр хүлеэжэ абаһан. Составай ехэ хубин ба ... эхэ орондоо бусаһан байгаа ... энэ зүйлнүүд юрэ эльгээгдээ...

Нотын түгэсхэл дээрэ хэлэгдэнэ, английска засагууд болбол отрядуудай хуушан командирнууд хэн лэ польско эмхидхэхы хүсөөр бэелүүлэгдэхэ тэрэ аргануудые гүйсэдхэхэ английска ... гэжэ тоолоно, польско отрядуудые даажа абаһан байна. (Сэрэгэй адреслагдаһан 1945 оной октябрийн ... ай үдэрэй № 0103 (426) СД ... департаментын бэшэг болбол ... документнүүдһээ мэдэхэдэ бэшэ ... хуушанай реакционно командирнууд генералнууд Копанский, Андерс ... дуудаар толгойлуулһан офицернүүд хэбээрээ байха ба госпоэинуу... ский ба Рачкевич гэгшэдтэй ... сэн национальна нэгэдэлэй правительствода эсэргүүсэн өөрынгөө ажал ... үргэлжэлүүлжэ байна. Тэрэнһээ дэлэ зэргын офицернууд хадаа ... һан генералнуудаар толгойлогдо... шоло үһөөтэ энэ ажал-ябуулга ... хаһан байна, тэрэнэй хамта ... гүй болон һэжэг түрэмэ зориг... дохи корпусой тооень олошоро... на. Энээнһээ улаһалжа, энэ ... байдалай саашадаа байха ябадал ... польско-английска хамтаран ... интерестэ ба Европодо энхэ амгалан ... далые бэхижүүлхэ ябадалда ... болохо тула национальна нэгэдэлэй правительство болбол энэ үдэрһөө ... хилын саана байһан польско ... үһан сэрэгэй ба агаарай ... саашадаа польско сэрэгэй ... нууд гэжэ тоологдохогүй ... тэрэ дээрэ түрэлтэ королевска ... ствода мэдээсэхэ хүндэтэй ...

Иимэ ушарһаа национальна правительство болбол энэ ... бушуу түргэн тарааха ба польско ... нэй тэмдэг, тэрэшэлэн польско ... таниха тэмдэг зүүхэ эрхые ... ргтэй гэжэ эрине. Үрһин польско ... нуулай үлэһэн офицернүүд ... болбол нэгэ нэгээрээ польско ... кын консульствода хандажа, ... бусажа шадаха юм. Польско ... во болбол Польшо ба бүхы ... нануудай хэрэгэй түлөө эрэл... һаһан солдадуудай эхэ ороондоо ... бусаха ябадалынь али болохо ... хунгэдхэхэ, тэрэшэлэн тэдэнэй ... хадаа, түрүүн ерэһэн өөһэдын ... мэтэ үнэн зүрхэнһөө хүсэж... оролдолготойгоор өөһэдынгөө ... гүрэнэй засагуудаар абтаха ...

УЛАСХООРОНДЫН ШЭНЖЭЛЭЛ

Гадаадын хэблэл газетэнүүд болбол СССР-эй Верховно Совэдэй һунгуулиин дүнгые ба 1946 оной февралиин 9-дэ һунгагшадай суглаан дээрэ нүхэр Сталинай хэлэһэн түүхэтэ үгэ соо советскэ арадай урда табигдаһан зорилгые зүбшэн хэлсэжэ үргэлжэлүүлһээр байна.

Американска шэнжэлэгшэ Суйнг гэгшэ Советскэ Союзай арад зон болбол коммунистическэ партиие халуунаар дэмжэбэ, һунгуули болбол ВКП(б)-гэй нэрэ хүндые үшөө ехээр бэхижүүлээ гэжэ мэдүүлнэ. Реакционно хэблэлнүүдшье Верховно Совэдэй һунгуулиин үрэ дүнгүүдые муудхаха гэжэ хүсөөшье һаа СССР-эй арадай нягта нэгэдэлые буруушаажа шадахагүй байна. «Монд» гэжэ французска газетэ болбол мүнөө советскэ засагай фундамент хадаа хэзээ хэзээнэйхиһээ бата бэхи гэжэ тэмдэглэнэ.

Зарим үһөө һанадаг журналистнууд хадаа Советскэ оронной саашадаа хүгжэхэ перспективэ тухай нүхэр Сталинай мэдүүлһэниие өөһэдынгөө хирээр ойлгуулхые оролдонод. Советскэ правительствын толгойлогшын һанамжалһан экономическа программа болбол «Холбоото Штадуудай ажаүйлэдбэриин булюу байдалда атаархаһан ябадал болоно гэжэ баталан хэлэгдэнэ. Гэбэшье демократическа хэблэл хадаа СССР-эй энхэ тайбан зорилгонь һанаагаа зобохо ба арсалдаа гаргаха ундэһэ үгэнэгүй гэжэ тэмдэглэнэ.

«Росси болбол үйлэдбэриин талаар Сталинай табиһан шэнэ зорилгонуудые бэелүүлхэ байна» гэжэ радиошэнжэлэгшэ Кингдон найдуулан хэлэнэ. «Таймс» гэжэ английска газетэ болбол нүхэр Сталинай хэлэһэн үгын этигэл зорилгые тэмдэглэнэ. Американска журналист Эльмер Дэвис гэгшэ советскэ арад зон болбол үшөө дайнай үе соо өөрынгөө хүсые харуулһан ба мүнөө «ажаүйлэдбэриин системые һэргээжэ ба ажаүйлэдбэриие шэнэ нилээд үргэн хэмжээндэ үргэжэ» шадаха гэжэ заана.

* * *

Аюулгүйн совэдэй заседани ба Нэгэдэмэл Нацануудай Генеральна Ассамблейн сесси дүүргэбэ. Советскэ делегаци болбол нүхэр Вышинский түрүүтэй Москвада ерэбэ. Аюулгүйн совэдэй заседаниинууд тэрэ һүүлэй үдэрнүүдтэ Индонези, Греци, Сири ба Ливанай тухай ... хэлсэгдээ. СССР-эй ба УССР-эй ... лэгшэд элэ заседаниинууд дээрэ ... жэ амгалан тайбан ба ... гые хамгаалан бэеэ дааһан ... дай эрхые үмөөрһэн байна.

«Дейли геральд» гэжэ английска ... тэ болбол Генеральна Ассамблейн Аюулгүйн Совэдэй хүдэлмэриин ... гаргахадаа «эли дипломатиин ... байһые ба политическэ ... үргэнөөр зүбшэн хэлсэһые ... тэмдэглэнэ.

* * *

Дэлхэйн демократическа ... рээн соонь английска хэблэл ... нерал Андерсын польско ... армиин Италида байһан ту... гөө һэжэглэлые оло дахин ... дээрэнь ошожо байдалтайнь ... «Ньюс кроникл» гэжэ английска ... корреспондент болбол «генерал ... тэрэнэй штаб болбол Совет... эблэршэгүй эли дайсанни... гэжэ батална. Генерал Андерс ... гэжэ шэнжэлээд, корреспондент ... энэ арми хадаа бүхы шухала ... үйлтэй байжа демократическа ... болон Балканска гүрэнүүдэ ... анхаарагдажа болохо байна ... эмигрантска корпус байжа ... английска командованиин ... һан хадаань бидэнэр тэрэ ... ябуулгын харюусалгые хүлеэ... корреспондент бэшэнэ.

Февралиин 15-да нүхэр ... болбол Нэгэдэмэл Нацануудай ... ниин Генеральна секретарь ... гэгшэдэ Андерсын сэрэгэй ... тухай югославска правительство ... халта тэмдэглэлые зохихо ... эльгээһэн байна. Нүхэр ... бэшэгэй ухаань хадаа польско ... ска арми тухай асуудал ... Совэдэй членүүдтэ та... байна. Энээнтэй хамта ... тельство болбол реакционно ... частьнуудые тарааха гэжэ ... тоор английска правительство ...

В. П.

Түрүү аймпотребсоюзууд

Республикын худалдаа-наймаанай хүдэлмэрилэгшэд социалистическэ мүрысөөндэ орожо, ажалай үндэр амжалтануудые туйлажа байна.

Байгалай Кударын аймпотребсоюз (түрүүлэгшэнь нүхэр Казагав) хамтын хозяйствануудые һайжаруулхаа хүсэжэ, загаһа баридаган хүдэлмэриин эрхи эдэлжэ ябуулна. Һүүлэй мэдээгээр түс айлпотребсоюз энэ жэлэй эхинэй түрүүшын кварталай түсэбые загаһа бариһаар 70 процент гүйцэдхөө.

Мүн Кабанскын аймпотребсоюз (түрүүлэгшэнь нүхэр Данилов) февралиин 15-ай мэдээгээр эд барааһай эрэлсээр энэ жэлэй түрүүшын кварталай түсэбые 66,7 процент болгоо.

Тарбагатайн Ивотгын аймпотребсоюз (түрүүлэгшэнь нүхэр Рыбаков) кварталайнгаа түсэбые 51,4 процент дүүргэбэ.

МЭРГЭН БУУДАГШАДАЙ КРУЖОК

Улан-Удын хоёрдохи ремесленнэ училища (политругынь нүхэр Зельне) һуралсагшадайнгаа дунда олонитын хүдэлмэриие эрхимээр ябуулна.

Мүнөө тус һургуулида баянистнуудай, домбровобалалайкын оркестрын ба уран һайханай самодеятельностиин кружогууд хүдэлмэрилжэ, олон һурагшадые хабаадуулна.

Энэ һургуулиин эдибхитэй нүхэр Кузьмина Агай хүтэлбэри доро Улаан-Армиин 28-дахи ойн баярые элгын баяраа үдэшэ өөһэдынгөө хүсөөр „уулзабай“ гэжэ нүхэр Орловой зүжэг ба элдэб гоё дуу наадан харуулһан байна.

Энэ кружогуудһаа гадна мэргэн буудагшадай кружок нүхэр Тимофеевэй хүтэлбэри доро хүдэлмэрилнэ.

Кружогой членүүдэй дунда нүхэр Баюнов эрхим буудагшадай тоологдоно. Энэ нүхэр мэргэн буудагшадай республикын мүрысөөндэ хабаадалсажа, 150 очкоһоо 135 очко абаһан байна. Мүн нүхэр Белозерцев мэргэн буудахаһаа гадна һуралсалаа эрхимээр хангана.

Е. РИНЧИНОВА.

Лекторскэ бюро

ВКП(б)-гэй Ярууны айком 23 хүнһөө бүридэһэн лекторскэ бюро эмхидхэбэ. Тус бюродо багшанар, врачууд, хүдөө ажахын мэргэжэлтэд ба интеллигентүүд хабаадалсана.

Һурагша нүхэр Бринский гэгшэ колхознууд ба аймцентртэ «Газарай хүрьһэнэй баялиг» гэһэн темээр лекци уншаа.

Мүн һурагша нүхэр Смоленский «Комета ба уларил ябаһан мүнөөд гээшэ юун бэ?» гэһэн темээр һонирхолтой лекци уншажа байгаа юм.

Хамтадаа 6 тиимэ лекцинүүд элдэб темээр уншагдаба.

Харюусалгата редактор Ц. Г. Г...

Редакциин ба хэблэлэй газарай АДРЕС: г. Улан-Удэ; ул. Ленина 35. (ТЕЛЕГРАФНА АДРЕС, Улан-Удэ, Үнэн) ТЕЛЕФОНУУД: ответ. редактора—23, АТС—1-80; зам. редактора—7-89; ответ. секретаря—3-23; отделов: партийной ... и промышленности—7-89; сельского хозяйства—8-03; писем и переводов—6-03 (2 з.). объявлений 2-61 (2 зв.).
Н—00557. Типография Государственного газетного издательства при СНК БМАССР. Тираж ...